

# ZMT

ZASAVSKI MUZEJ TRBOVLJE

DATUM: avgust 2020

NAZIV MUZEJA: Zasavski muzej Trbovlje

SKRAJŠAN NAZIV: ZMT

NASLOV: Ulica 1. junija 15, 1420 Trbovlje

E-POŠTA: [info@muzejzmt.si](mailto:info@muzejzmt.si)

SPLETNA STRAN: [www.zasavski-muzej-trbovlje.si](http://www.zasavski-muzej-trbovlje.si)

TELEFON: +386 30 203 101, +386 41 444 876

---

## Strateški načrt Zasavskega muzeja Trbovlje za obdobje 2020–2025

---

PRIPRAVILI: mag. Nataša Gala in zaposleni v ZMT

Verzija 31. 8. 2020

Strateški načrt je metodološko in vsebinsko zasnovan po navodilih Ministrstva za kulturo RS. Nastal je s pomočjo sodelavcev ZMT.

Finančne podatke in vsebinsko obrazložitev teh podatkov je posredovala oz. pregledala računovodkinja Maja Zupan, podatke o številu obiskovalcev in programih je zbrala kustosinja Nevenka Hacin, zgodovinski pregled muzeja, podatke o zbirkah in njenih predmetih ter seznam stalnih razstav je uredila kustosinja Jana Mlakar Adamič. Upoštevani so tudi podatki iz poročil in predlogov vseh sodelavcev ZMT. Besedilo je pregledala Danijela Čibej.

## KAZALO

<b>01</b>	<b>Podatki o javnem zavodu</b>	<b>5</b>
1.	Ustanovitveni akt in druge podlage za delovanje	5
2.	Organi javnega zavoda	6
3.	Lokacije, na katerih muzej deluje	6
4.	Zgodovina ZMT	7
5.	Poslanstvo	8
6.	Zbirke Zasavskega muzeja Trbovlje po področjih in inventarizirani predmeti	9
7.	Stalne razstave na osnovi zbirk Zasavskega muzeja Trbovlje po področjih	10
<b>02</b>	<b>Analiza delovanja 2015–2019</b>	<b>13</b>
1.	Programi in njihov obisk	13
	Programi, ki so pritegnili največ obiskovalcev	13
	Programi/projekti, ki so pritegnili najmanj obiskovalcev v letih	17
2.	Ciljna publika	18
	Stalne razstave	18
	Občasne razstave	20
	Število prodanih vstopnic	21
3.	Zunanji izvajalci	22
4.	Prihodki in odhodki	22
5.	Investicije	23
6.	Stanje objektov	23
<b>03</b>	<b>Strateški načrt 2020–2025</b>	<b>25</b>
1.	Dolgoročni cilji	25
2.	Programske usmeritve 2020–2025	28
	Izvajanje javne službe	28
	Dopolnjevanje zbirk in oblikovanje novih	30
	Donatorji, lastniki zasebnih zbirk, zasebni zbiralci	31
	Stalne in občasne razstave – predstavljanje dediščine	31
	Pedagoško in andragoško delo: delavnice, dogodki in drugo	35
	Izdajateljska dejavnost muzeja	38
	Knjižnica	39

Ciljne publike	39
Sodelovanje z drugimi muzeji, EU in mednarodni projekti	41
3. Finančne usmeritve	42
3.1 Viri prihodkov	42
Javni viri financiranja	43
Projekti	44
Tržna dejavnost	44
Donatorji in sponzorji	45
3.2 Znižanje stroškov	45
3.3 Promocija	46
3.4 Pravno urejanje	48
Sodelovanje s svetom zavoda	49
4. Vzdrževanje prostorov in investicije	49
5. Kadrovski načrt	51
Sistemizacija 2020	53

04 <b>Zaključek</b>	56
1. Kazalniki uspeha izvajanja strateškega načrta	56
Programski kazalniki	56
Prostorski kazalniki	57
Kadrovski kazalniki	57
Finančni kazalniki	57
2. Analiza SWOT	58
3. Zaključek	59

# 01 Podatki o javnem zavodu

## 1. Ustanovitveni akt in druge podlage za delovanje

Zasavski muzej Trbovlje (v nadaljevanju ZMT, muzej) je bil ustanovljen na podlagi Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Zasavski muzej Trbovlje (Uradni vestnik Zasavja, št. 3/14 in št. 21/14).

Delo temelji tudi na drugih pravnih podlagah:

- Zakon o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91, 8/96, 36/00 – ZPDZC, 127/06 – ZJZP)
- Zakon o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 - ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18-ZNOrg)
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17 in 21/18-ZNOrg)
- Pravilnik o strokovnih, prostorskih in tehničnih pogojih za izvajanje javne službe na področju varstva kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 113/00 in 16/08 – ZVKD-1)
- Pravilnik o določitvi vrsti predmetov kulturne dediščine in varstvenih usmeritvah (Uradni list RS, št. 102/10)
- Pravilnik o varovanju in hranjenju nacionalnega bogastva in muzejskega gradiva, o vpisu v razvid muzejev in o podelitvi pooblastila za opravljanje državne javne službe muzejev (Uradni list RS, št. 47/12)
- Navodilo o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih porabnikov proračuna (Uradni list RS, št. 12/01, 10/06, 8/07 in 102/10).
- Zakon o javnih finančah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617 in 13/18)
- Pravilnik o načinu izvajanja financiranja javnih zavodov, javnih skladov in javnih agencij na področju kulture (Uradni list RS, št. 85/10)
- Zakon o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99, 30/02 – ZJF-C in 114/06 – ZUE)
- Zakon o državni statistiki (Uradni list RS, št. 45/95 in 9/01)
- Podzakonski predpisi in določbe s področja kulture
- ICOM-ov kodeks poklicne etike, Mednarodni muzejski svet, Slovenski odbor, Ljubljana 2005
- Strategija razvoja Občine Trbovlje za obdobje od 2014 do 2022

## 2. Organi javnega zavoda Zasavski muzej Trbovlje

### Direktorica

mag. Nataša Gala

MANDAT: od 1. 4. 2020 do 31. 3. 2025

### Svet javnega zavoda

PRESEDENIK: Dejan Zupanc

ČLANI: Frida Felicijan, predstavnica občine Trbovlje (od 27. 2. 2020 do 31. 7. 2020)

Milena Prašnikar, predstavnica Občine Trbovlje

Maja Kovač, predstavnica zainteresirane javnosti Občine Trbovlje

Mateja Jecl, predstavnica Občine Hrastnik

Karmen Cestnik, predstavnica zainteresirane javnosti Občine Zagorje ob Savi

Gregor Jerman, predstavnik zaposlenih

Tomaž Trotovshek, predstavnik Občine Trbovlje (od 1. 8. 2020)

MANDAT: od 27. 2. 2020 do 26. 2. 2025

### Strokovni svet zavoda

Skladno z določili 43. člena ZUJIK (Uradni list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo s spremembami) ima zavod z manj kot dvajsetimi zaposlenimi direktorja in svet zavoda, ne pa tudi strokovnega sveta.

## 3. Lokacije, na katerih ZMT deluje

STAVBA	NASLOV	LASTNIK STAVBE	RAZMERJE*
Matični muzej ZMT	Ul. 1. junija 15, Trbovlje	Občina Trbovlje	U
Depo 1, 2 in 3	Ul. 1. junija 18, Trbovlje	Občina Trbovlje	U
Depo 4	Trg svobode 3, Trbovlje	Občina Trbovlje	U
Rudarski stanovanji	Trg svobode 23, Trbovlje	Spekter d. o. o.	N
Muzej Hrastnik	Cesta 1. maja 41, Hrastnik	Občina Hrastnik	U
Hiša ustanovnega kongresa KPS	Čebine 4, Trbovlje	Občina Trbovlje	U

### OPOMBE:

\* Razmerje do lastnika: N – ZMT je najemnik in plačuje najemnino, U – ZMT je uporabnik prostorov (in zanje ne plačuje najmnine), P – pogodbeno upravljanje (muzej ima z lastnikom sklenjeno pogodbo o upravljanju).

## 4. Zgodovina ZMT

ZMT je eden tistih muzejev novejše zgodovine, ki so bili v 50. letih 20. stoletja ustanovljeni, da bi ohranjali spomine na NOB in delavsko gibanje. V svoji 70-letni zgodovini se je večkrat preimenoval, kar je bilo povezano z njegovim delovanjem.

**1951** – ustanovljen Muzej narodne osvoboditve okraja Trbovlje.

Z njim je upravljal Okrajni odbor zveze borcev NOV v Trbovljah, v njegovem imenu je muzej vodila komisija, sestavljena iz borcev NOV.

**1956** – samostojni zavod Revirski muzej narodne osvoboditve Trbovlje.

**1964** – Revirski muzej ljudske revolucije, 1983 postane splošni muzej za novejšo zgodovino.

**1986** – Revirski muzej Trbovlje.

**1998** – Zasavski muzej Trbovlje.

Prva lokacija muzeja je bila na naslovu Trg revolucije 11a, natančneje v Rudarskem domu, kjer sta bili zanj namenjeni dve sobi. Leta 1956 se je muzej preselil v večjo zgradbo na Ulici 1. junija 15, v kateri je še vedno. Za proslavo ob 50. obletnici spopada z Orjuno (1974) je bila muzejska stavba prenovljena, dobila je nov vhod. Leta 1995 je bilo prenovljeno podstrešje stavbe, kjer je dobila prostor Batičeva zbirka. Kronično pomanjkanje depojev je muzej reševal z najemom prostorov v Delavskem domu Trbovlje (v nadaljevanju DDT) in zaklonišč v sosednji stavbi na Ulici 1. junija 19. Leta 2007 je premajhna muzejska hiša dobila še prizidek v treh etažah na severni strani.

Ozko specializirani muzej NOB in delavskega gibanja je leta 1983 postal splošni muzej za proučevanje obdobja novejše zgodovine, strokovne interese je razširil še na druge vede: umetnostno zgodovino, etnologijo in geografijo.

Kot eden manjših slovenskih muzejev si ozkih specializacij ne more privoščiti, zato je v viziji ZMT zastavljen relativno širok spekter delovanja. Izhodišče je celostno ohranjanje in razvijanje kulturne dediščine ter njeno povezovanje s sodobnim življenjem. Naše poslanstvo vidimo v uveljavljanju specifičnega kulturnozgodovinskega karakterja Zasavja, pri čemer imajo prednost segmenti, ki so soustvarili našo identiteto.

## 5. Poslanstvo ZMT

ZMT skrbi za premično kulturno dediščino na območju zasavskih občin Trbovlje, Hrastnik in Zagorje ob Savi.

Zgodovina, etnologija, umetnostna zgodovina in druge vede, ki so zastopane v muzeju, se povezujejo za raziskovanje regionalne in nacionalne preteklosti 19. in 20. stoletja ter za uveljavljanje specifičnega kulturnozgodovinskega karakterja Zasavja. To izhodišče je temelj muzejske zbiralne politike in njegovih zbirk, ki jih dopolnjuje ostala muzejska ponudba, usmerjena k različnim ciljnim skupinam.

Osnovno poslanstvo ZMT je zbiranje materialne in nematerialne dediščine iz zasavskega prostora, opredeljeno v času in prostoru in vpeto v splošno družbeno dogajanje. Izjema so posamezni dogodki, zbirke ali druge dejavnosti, ki so bistveno širšega pomena, čeprav niso vpete v prostor.

Svoje poslanstvo opravlja muzej na podlagi zbirk materialne in nematerialne dediščine, ki v glavnem predstavljajo razvoj in dejavnost širše regije v dvesto letih oziroma od začetkov rudarjenja dalje. Glavna področja zbiranja, varovanja in preučevanja so gospodarske (rudarstvo in industrija) in agrarne dejavnosti, obrt, trgovina, transport, bivalna kultura, družbene skupine, šege in navade, vzgoja, etične norme, religija, umetnost, znanost in tehnologija.

Nadgradnja osnovnega poslanstva sta predstavitev in promocija ter priprava gradiva za širšo strokovno in laično uporabo, ki se kaže predvsem skozi razstavno in publicistično dejavnost ter širjenje pomembnosti in potreb te zvrsti kulture.

Muzej kot javna služba izvaja predvsem naslednje naloge:

- evidentira, dokumentira, raziskuje in inventarizira kulturno dediščino na podlagi zbiralne politike in poslanstva;
- varuje in hrani zbirke, pridobiva nove ter jih dopolnjuje v skladu s poslanstvom;
- aktivno sodeluje v slovenskem in tudi mednarodnem kulturnem in znanstvenem prostoru, samostojno in v sodelovanju z drugimi muzeji in sorodnimi institucijami;
- razvija vlogo splošnega osrednjega muzeja na svojem področju in na področju svojih zbirk, prevzema naloge s tega področja v sodelovanju z mrežo muzejev in uporabniki muzeja;
- prizadeva si povečati raven kakovosti dela znotraj vseh področij in s tem pritegniti širši krog obiskovalcev, uporabnikov gradiva in zunanjih sodelavcev;
- posreduje podatke v register in skrbi za čim boljšo dostopnost podatkov javnosti;
- pripravlja in izvaja pedagoške in andragoške programe, delavnice in vzporedne prireditve;
- skrbi za pripravo, izdajo in promocijo celotnega področja kulturne dediščine;



- pripravlja občasne študijske ali druge razstave;
- letne in dolgoročne programe usklajuje z drugimi institucijami in programi;
- zagotavlja strokovno vodstvo organiziranim skupinam v času rednih ogledov razstav ali po dogovoru tudi v depandansah oziroma izven zagotovljenega odpiralnega časa (najmanj 40 ur tedensko);
- opravlja delo na terenu (evidentiranje gradiva, pomoč lastnikom in zbiralcem dediščine, izvedba skupnih akcij in promocije);
- posreduje informacije s področja kulturne dediščine zainteresirani javnosti.

## 6. Zbirke ZMT po področjih in inventarizirani predmeti

Zbirke ZMT posegajo na različna področja: rudarstvo, industrija, steklarstvo, vojna, način življenja, obrt, društva, šolstvo, vrtci, lutke in igrače, likovna umetnost in kiparstvo ... Inventariziranih je 3049 predmetov, ki jih uvrščamo v štiri večje sklope, nekaj predmetov pa je še neopredeljenih (40).

- **I. sklop: ZGODOVINA (1843 predmetov):**
  - industrijska zbirka,
  - rudarska zbirka,
  - steklarska zbirka,
  - načrti (rudniški),
  - jamske karte,
  - orožje,
  - kulturna društva,
  - plačilna sredstva,
  - značke,
  - vrtčevska oprema, šolska oprema, učila ipd.
- **II. sklop: ETNOLOGIJA (886 predmetov):**
  - gospodinjski aparati, naprave in pripomočki,
  - posoda in jedilni pribor,
  - stanovanjska oprema,
  - dekor, dodatki, drobnih predmeti (govorijo o načinu življenja),
  - gostilniška oprema,
  - igrače,
  - noša, oblačila, obutev, osebni predmeti,
  - obrt, šiviljstvo,
  - tekstilije ipd.
- **III. sklop: UMETNOSTNA ZGODOVINSKA (144 predmetov):**
  - knapovske marionete,

- Batičeva zbirka,
  - Hočijeva zbirka,
  - zbirka zasavskih likovnikov.
- **IV. sklop: GEOLOGIJA (136 predmetov):**
    - geološka zbirka – fosili,
    - geološka zbirka – karte.

## 7. Stalne razstave na osnovi zbirk ZMT po področjih

- **ZGODOVINA**

- **Srečno ... črne doline!**

(tudi kombinacija zgodovinske in etnološke = način življenja na ravni vsakdanjosti), 2001

AVTORJI: Nevenka Hacin, Irena Ivančič Lebar, Miran Kalšek, Jana Mlakar Adamič

LOKACIJA: Muzej Trbovlje

OPIS: Splošna stalna razstava zajema deset glavnih tem, ki pomenijo rdečo nit razvoja vseh treh zasavskih krajev v zadnjih dvesto letih. Kombinacija klasične postavitve in manjših ambientov.

- **Znamenja ob poti, 2005**

AVTOR: Irena Ivančič Lebar

LOKACIJA: Muzej Hrastnik

OPIS: Splošen prikaz zgodovine Hrastnika od arheoloških najdišč do preloma tisočletja. Razstava sledi geografskemu principu od juga proti severu Hrastnika.

- **Druga svetovna vojna oz. NOB, 2005**

AVTOR: Miran Kalšek

LOKACIJA: Muzej Hrastnik

OPIS: Razstava okrog stebra kronološko niza dogodke od leta 1941 dalje, del pa je namenjen najhujšemu okupatorjevemu nasilju: koncentracijskim taboriščem, talcem in izgnancem.

- **Razvoj osnovnega šolstva v Zasavju, 2002**

AVTOR: Irena Ivančič Lebar

LOKACIJA: Muzej Hrastnik

OPIS: Ambientalna postavitvev. Oprema in učila dobijo značaj uporabnega predmeta. Obiskovalec lahko postane aktiven učenec.

- **Spominska hiša Ustanovnega kongresa KPS na Čebinah**

AVTOR:

LOKACIJA: Čebine

OPIS: Ambientalna postavitve spominske sobe, kjer je bila ustanovljena Komunistična partija Slovenije – KPS, in razstava o političnem dogajanju med obema vojnoma.

- **ETNOLOGIJA**

- **Rudarsko stanovanje, 1984, 2003**

AVTOR: Miran Kalšek (1984); Jana Mlakar Adamič (2003)

LOKACIJA: Trg svobode 23 (Kolonija Njiva)

OPIS: Zbirka skozi etnološko dediščino bivanjske kulture predstavlja in primerja dve ključni obdobji v zgodovini Zasavja: 20. leta 20. stoletja, ko so si Revirji prislužili pridevnik »rdeči«, in 60. leta 20. stoletja, ko je v spremenjenih družbenih razmerah za Revirje postal relevanten termin »proletarski«. Dve posamezni zbirki ločuje ena stena in 40 let. Ambientalna postavitve.

- **Etnološka pot Trboveljske rudarske kolonije, 2006**

AVTOR: Jana Mlakar Adamič

LOKACIJA: Zunanja postavitve oz. razstava na javni površini

OPIS: Trboveljske rudarske kolonije so posebnost v srednjeevropskem prostoru in trboveljska značilnost. Etnološka pot jih predstavlja kot kulturno dediščino, ki pripoveduje o prepletanju vsakdanjega življenja in dela v nekdanjih rudarskih Trbovljah približno od leta 1890 naprej. Krožna pot pokaže muzejski rudarski stanovanji iz 20. in 60. let 20. stoletja, šest tipov kolonij, objekte skupne uporabe, gravitacijske točke kolonij, vhod v jamo, šoht. Informacijske table (16) in 30-stranski vodič omogočajo tudi individualni ogled.

- **Lutke in lutkarji, 2002**

AVTOR: Jana Mlakar Adamič

LOKACIJA: Muzej Hrastnik

OPIS: Zbirka marionet in javank je dediščina amaterske kulturne dejavnosti, ki ima v Revirjih bogato tradicijo. V eksponatih nekdanjega lutkovnega gledališča se izvrstno dopolnjujeta amaterska zagnanost in visok profesionalizem. Iz zbirke je ponovno vzniknilo lutkovno gledališče.

- **Igrače, 2005**

AVTOR: Jana Mlakar Adamič

LOKACIJA: Muzej Hrastnik

OPIS: Zbirka doma narejenih igrač, s kakršnimi so se igrali otroci iz delavskih kolonij, je postavljena v manjšem prostoru poleg razstave lutk, s katerimi jo povezuje animacija.

- UMETNOSTNA ZGODOVINSKA

- **Batičeva zbirka kipov (Rudarski ciklus in Eksplozija), 1974, 1988, 1996**  
AVTOR: Stojan Batič (1974); dopolnitev Aleksandra Forte (1988, 1996)  
LOKACIJA: Muzej Trbovlje – Batičev salon  
OPIS: Male plastike v bronu in lignitu so nastale v letih med 1959 in 1965. Z njimi je kipar izpovedal svoje neposredne izkušnje in doživetja iz rudniškega podzemlja. Zbirka je poklon rudarstvu in rudarjem.
- **Zbirka Leopolda Hočevarja - Hočija, 2002, 2016**  
AVTOR: Aleksandra Forte (2002); dopolnitev Miran Kalšek (2016)  
LOKACIJA: Muzej Trbovlje  
OPIS: Zbirka likovnih del, nastalih v letih med 1963 in 1986. Motivni izbor sega od figuralike do tihožitja, poudarek pa je na predstavitvi umetnikovega temeljnega slikarskega programa, industrijske krajine.
- **Zbirka zasavskih slikarjev, 2004**  
AVTOR: Aleksandra Forte  
LOKACIJA: Muzej Trbovlje  
OPIS: Zbirka predstavlja splošni pregled slikarske ustvarjalnosti v Zasavju od druge polovice 20. stoletja dalje. V fundusu, ki obsega 40 del, so zastopani Nikolaj Beer, Jože Ciuha, Leopold Hočevar, Janez Knez, Janez Mišo Knez, Franc Kopitar, Laibach, Milan Rijavec, Samo Šiles, Severina Trošt Šprogar. Zbirka ni razstavljena oz. se postavlja občasno.

# 02 Analiza delovanja 2015–2019

## 1. Programi in njihov obisk

- Programi, ki so pritegnili največ obiskovalcev

**NASLOV PROJEKTA:** Občasna razstava Obrt v Zasavju II. **Kakršen mojster, takšno delo.** O brivstvu in frizerstvu, zlatarstvu, urarstvu, fotografiji in slaščičarstvu ali kar polepša in osreči, 2015.

**OPIS:** Etnološka raziskava in razstava o obrti in obrtnikih, ki v Zasavju niso bili nikoli prevladujoča profesionalna skupina, so pa sledili vsakdanjim potrebam in kupni moči po večini proletariziranega življa. Predstavljali so tisti del prebivalstva črnih revirjev, ki ni sodil niti v delavsko večino niti med večinoma tujerodno rudniško elito. Nosilci posameznih obrtnih dejavnosti oz. strok so bili predstavljeni skozi njihove življenjske zgodbe.

**OBISKOVALCI:** 51 skupin/1374 obiskovalcev

LETO	ŠOLSKE SKUPINE ŠT. SKUPIN/ŠT. OBISKOVALCEV	ŠOLSKE SKUPINE – OBRAZSTAVNI PROGRAM ŠT. SKUPIN/ŠT. OBISKOVALCEV	ORGANIZIRANE SKUPINE – VODSTVA ŠT. SKUPIN/ŠT. OBISKOVALCEV	POSAMEZNIKI	UDELEŽENCI OTVORITVE	SKUPAJ
2015	28/655	22/427	1/30	192	70	51/1374

- šolske skupine,
- lokalno prebivalstvo, saj je bilo v razstavo na različne načine vključenih veliko podjetnikov, obrtnikov in zaposlenih v obrtnih dejavnostih, ki običajno niso med pogostejšimi obiskovalci muzeja. S tem se je »kontaktni« krog muzeja povečal.

**SPREMLJEVALNI PROGRAM:**

- delovni listi/učne ure za različne stopnje šolskih skupin,
- demonstracija orodij za šolske skupine in odrasle.

**POSEBNOSTI:** Posamezniki, povezani z obrtno dejavnostjo, so prispevali življenjske zgodbe in predmete, ki so demonstrirali njihovo delo. Nekaj redkih predmetov, npr. edina originalna potujoča krošnja, stare ure različnih tipov, zelo bogata oprema zlatarske

delavnice, fotoaparati na steklene plošče ..., je pritegnilo pozornost odraslih obiskovalcev, otroške in mladinske skupine pa so čutile veliko potrebo po preizkušanju.

Pri tej razstavi je sodeloval tudi profesionalni fotograf. Obrtne relikvije je fotografiral kot umetniške predmete.

**NASLOV PROJEKTA: Občasna razstava Živel prvi maj! Živel praznik dela!**

Praznik dela med rudarji in železarji na Slovenskem, 2016

**OPIS:** Razstava o dolgoletni tradiciji praznovanja 1. maja na območju Slovenije oz. konkretno v Zasavju. V prvem delu opredeljuje praznik dela, ki se je rodil iz boja za boljše delovne, socialne in ekonomske razmere delavcev, saj je še v drugi polovici 19. stoletja trajal delovni dan mezdnih delavcev celo do 14 ur. Zakonske metode za skrajšanje delovnega časa niso bile uspešne, zato so sledile stavke. Že od leta 1890 naprej so delavci opozarjali na svoje zahteve tudi na majskih manifestacijah. Bili so pionirji praznovanja prvega maja na Slovenskem.

**OBISKOVALCI:** 37 skupin/854 obiskovalcev

LETO	ŠOLSKE SKUPINE ŠT. SKUPIN/ŠT. OBISKOVALCEV	ŠOLSKE SKUPINE – OBRAZSTAVNI PROGRAM ŠT. SKUPIN/ŠT. OBISKOVALCEV	ORGANIZIRANE SKUPINE – VODSTVA ŠT. SKUPIN/ŠT. OBISKOVALCEV	POSAMEZNIKI	UDELEŽENCI OTVORITVE	SKUPAJ
2016	17/322	17/322	3/50	100	60	37/854

- šolske skupine,
- lokalno prebivalstvo.

**SPREMLJEVALNI PROGRAM:** delovni listi/učne ure za različne stopnje šolskih skupin.

**POSEBNOSTI:** Konstruktivna oblika sodelovanja šestih muzejev (Koroški muzej Ravne na Koroškem, Mestni muzej Idrija, Gornjesavski muzej Jesenice, Železarski muzej Štore, Mestni muzej Velenje, Zasavski muzej Trbovlje), ki delujemo v podobnih okoljih. Akcija, ki bi jo bilo vredno ponoviti in nadgraditi. V enem zamahu lahko tako obdelamo celotno slovensko območje, izvajamo skupno promocijo, se povezujemo ter primerjamo rezultate.

Tudi pri tej razstavi so sodelovale različne skupine javnosti. Fotografije so med drugim prispevali člani MC Satan's brothers, gasilci in AMD Trbovlje, ki je poskrbel, da je bil na razstavi pravi kres iz jamskih (rudnik) železniških pragov. Fotografije so bile zelo povedne in dovolj velike, da so omogočale obiskovalcem prepoznavanje detajlov.

**NASLOV PROJEKTA: Zgodovina gasilstva v Zasavju, september 2018–julij 2019**

**OPIS:** Na razstavi je bilo predstavljeno delovanje prostovoljnih in poklicnih gasilcev skozi zgodovino delovanja posameznih društev v vseh treh zasavskih občinah.

Vzporedno s tem je bila poudarjena vloga gasilcev, ki so vedno pripravljeni priskočiti na pomoč. Prikazano je bilo njihovo delovanje na različnih področjih pomoči potrebnim, ki temelji na prostovoljstvu in solidarnosti, istočasno pa sta se poudarjala vloga in pomen strokovne usposobljenosti vsakega gasilca kot posameznika za uspešno delovanje gasilcev kot celote.

**OBISKOVALCI:** 26 skupin/655 obiskovalcev

LETO	ŠOLSKE SKUPINE ŠT. SKUPIN/ŠT. OBISKOVALCEV	ŠOLSKE SKUPINE – OBRAZSTAVNI PROGRAM ŠT. SKUPIN/ŠT. OBISKOVALCEV	ORGANIZIRANE SKUPINE – VODSTVA ŠT. SKUPIN/ŠT. OBISKOVALCEV	POSAMEZNIKI	UDELEŽENCI OTVORITVE	SKUPAJ
2018	4/94	0	5/94	45	80	9/313
2019	15/332	0	1/10	0	0	17/342
<b>Skupaj</b>	<b>19/426</b>	<b>0</b>	<b>6/104</b>	<b>45</b>	<b>80</b>	<b>26/655</b>

- šolske skupine,
- prostovoljna in poklicna gasilska društva,
- lokalno prebivalstvo (posamezniki).

**SPREMLJEVALNI PROGRAM:** Muzejske delavnice za šolske skupine (gasilski kviz, previjanje in evakuacija ponesrečenca, »gašenje« požara), ki pa se jih niso udeležile zaradi pomanjkanja časa; šolske skupine so si občasno razstavo ogledale v sklopu celodnevne obiska muzeja, ki se vsebinsko veže na stalno ponudbo.

**POSEBNOSTI:** Tako pri pripravi razstave kot pri njeni postavitvi so z nasveti, slikovnim gradivom ter eksponati sodelovali aktivni člani gasilskih društev in gasilskih zvez ter upokojeni gasilci.

**NASLOV PROJEKTA: Ženske tovarne v Zasavju, oktober 2017–maj 2018**

**OPIS:** Zgodovinska razstava o ženskih oz. političnih tovarnah v obdobju povojne Jugoslavije je temeljila na z ustavo uveljavljeni pravici žensk do zaposlitve, ki so tako prvič v zgodovini slovenskega naroda postale uradno enakopravne moškim.

Na območju Zasavja sta bila delovanje in »usoda« tovrstnih tovarn prikazana kronološko: od njihove ustanovitve v drugi Jugoslaviji do zaprtja v obdobju samostojne Slovenije.

K slikovitejši predstavitvi življenja znotraj tovarniških zidov pa so pripomogle zgodbe žensk, delavk oz. spomini, povezani z delom za tekočimi trakovi.

**OBISKOVALCI:** 19 skupin/633 obiskovalcev

LETO	ŠOLSKE SKUPINE ŠT. SKUPIN/ŠT. OBISKOVALCEV	ŠOLSKE SKUPINE – OBRAZSTAVNI PROGRAM ŠT. SKUPIN/ŠT. OBISKOVALCEV	ORGANIZIRANE SKUPINE – VODSTVA ŠT. SKUPIN/ŠT. OBISKOVALCEV	POSAMEZNIKI	UDELEŽENCI OTVORITVE	SKUPAJ
2017	6/126	4/76	2/50	117	80	12/449
2018	2/34	0	3/65	2/20	65*	7/184
<b>Skupaj</b>	<b>8/160</b>	<b>4/76</b>	<b>5/115</b>	<b>2/137</b>	<b>145</b>	<b>19/633</b>

\*Javno vodstvo ob kulturnem prazniku, 2 predstavitvi – PPP v knjižnici Hrastnik

- šolske skupine,
- lokalno prebivalstvo, predvsem posamezniki, saj je bilo v razstavo na različne načine vključenih veliko žensk, zaposlenih v tako imenovanih ženskih/političnih tovarnah (te se do takrat niso pojavljale med obiskovalci zasavskega muzeja).

**SPREMLJEVALNI PROGRAM:**

- delovni listi/učne ure za različne stopnje šolskih skupin,
- demonstracija posameznih faz dela za tekočimi trakovi v tekstilni in obutveni industrijski panogi za šolske skupine in odrasle.

Odziv šolskih skupin na ponujeni program je bil slabši od pričakovanega. Učitelji so to pojasnili s tem, da je tema na razstavi prezahtevna za šolajočo se mladino.

**POSEBNOSTI:** Vključitev zaposlenih, med katerimi so prevladovala ženske, saj so predstavljale večino med delavci v tovarnah, predstavljenih na razstavi. S svojimi zgodbami, fotografijami in izdelki iz »njihovih« tovarn so pripomogle k slikovitejši in nazornejši predstavitvi življenja delavk, ki jim je zaposlitev omogočala ne samo finančno neodvisnost, ampak tudi socialno varnost. Posledično je tak način privabil v muzej številne delavke, saj jim je razstava omogočila obujanje spominov.

**NASLOV PROJEKTA:** **Na isti valovni dolžini. Bratska in partnerska mesta občine, 2019**

**OPIS:** V letu 2019 je minilo 55 let, odkar se je občina Trbovlje pobratila s francosko občino Sallaumines, in 45 let od pobratenja s srbsko občino Lazarevac. Nekaj let kasneje so se tesne vezi občine Trbovlje vzpostavile še z Jesenicami in makedonsko občino Valandovo. Prijateljski stiki z mesti iz različnih regij so sčasoma postali del podobe in identitete Trbovelj. Razstava in monografija odgovarjata na vprašanja, zakaj je prišlo do tesnejših



povezovanj med kraji, kako so se odvijala, kakšen je njihov smisel in pomen, kakšna so danes in kako nas bogatijo.

**OBISKOVALCI:** 13 skupin/432 obiskovalcev

LETO	ŠOLSKE SKUPINE ŠT. SKUPIN/ŠT. OBISKOVALCEV	ŠOLSKE SKUPINE – OBRAZSTAVNI PROGRAM ŠT. SKUPIN/ŠT. OBISKOVALCEV	ORGANIZIRANE SKUPINE – vodstva ŠT. SKUPIN/ŠT. OBISKOVALCEV	POSAMEZNIKI	UDELEŽENCI OTVORITVE	SKUPAJ
2019	5/98	2/48	6/116	100	70	13/432

- šolske skupine,
- lokalno prebivalstvo: predvidevamo, da je bil obisk slabši, ker se nobena ciljna skupina ni eksplicitno prepoznala v razstavnih vsebini.

**SPREMLJEVALNI PROGRAM:** delovni listi/učne ure za različne stopnje šolskih skupin.

**POSEBNOSTI:** raziskavo, razstavo in monografijo je predlagala županja.

Tudi pri tem projektu je sodelovalo veliko ljudi, ki so prispevali spomine in spominke, dokumentacijo, korespondenco ipd. Nabor je zajemal šolarje, ki so se udeleževali izmenjav, občinske delegacije, društva, bivše župane in vodilne iz gospodarskih podjetij.

- Programi/projekti, ki so pritegnili najmanj obiskovalcev v letih 2015–2019

Če vzamemo za merilo število obiskovalcev, lahko v to kategorijo razvrstimo projekte, ki so beležili od nekaj deset do 150 obiskovalcev.

Med njimi so prevladovali projekti s kulturno-umetniško tematiko: kiparske, slikarske in fotografske razstave. Med obiskovalci beležimo ljubitelje umetnosti, zato smo mnenja, da so njihove predstavitve ne glede na nizko odzivnost opravičljive.

## 2. Ciljna publika

Med obiskovalci celotne ponudbe ZMT prevladujejo osnovnošolske skupine iz Zasavja. Te obiskujejo tako stalne kot tudi občasne razstave, ob tem pa so redni obiskovalci obrazstavnih programov.

Poleg šolskih skupin beležimo tudi obiske drugih organiziranih skupin (različna društva, interesna združenja, udeleženci raznih srečanj, izletov ...), za katere pa muzej nima pripravljenega obrazstavnega programa (predavanja, okrogle mize ...), prav tako se ogledi za te skupine v okviru muzeja odvijajo le v Trbovljah.

Beležimo tudi obiske posameznikov. Dobro so obiskane otvoritve razstav in tudi druge brezplačne prireditve (kulturni praznik, muzejska noč ...).

### Stalne razstave

Stalna ponudba ZMT se vsebinsko veže na stalne postavitve v muzeju v Trbovljah, zbirko Rudarsko stanovanje na Njivi, Etnološko pot po rudarskih kolonijah v Trbovljah, dela Stojana Batiča in situ in na Pregljev mozaik na DDT ter postavitve v muzejski zbirki Hrastnik in Mlakarjevem stanovanju v Hrastniku.

Pri tej ponudbi prevladujejo med obiskovalci šolske skupine. Dober odziv beležimo zlasti med učenci I. in II. triade na obeh lokacijah, tako v Trbovljah kot Hrastniku, medtem ko je pri III. triadi in predšolski populaciji še veliko prostora za izboljšanje obiska.

Pri stalni ponudbi v Trbovljah je največ obiska šol in vrtcev iz Trbovelj, sledijo jim šole iz Zagorja ter srednje šole iz celotnega Zasavja, medtem ko se šole iz Hrastnika odločajo samo za ponudbo v Hrastniku. To je povsem pričakovano, saj se njihove potrebe vežejo na lokalno zgodovino, radi pa bi jih pridobili tudi kot obiskovalce naše občasne ponudbe v Trbovljah.

Nekoliko drugačen odziv beležimo pri stalni ponudbi v Hrastniku, kjer posamezne razstavne vsebine prilagajamo potrebam uporabnikov (npr. šolstvo), zopet druge niso tipično lokalne (lutke, igrače), zato privabljajo obiskovalce šol iz celotnega Zasavja in širše (Laško in Radeče). Pri izvedbi tovrstnih ponudb sodelujemo z zunanjimi sodelavci (Slovenski šolski muzej, Marionetno gledališče Jurček in animatorji).

Ne glede na povprečno dober odziv šol na ponudbo v okviru stalnih razstav smo v letu 2019 beležili več kot 30-odstotni padec obiska šol v Trbovljah. Upamo, da je to samo začasna reakcija na uvedbo vstopnine.

Medtem ko imamo v Hrastniku na obisku le šolske skupne, pa zasledimo v Trbovljah tudi obiske drugih organiziranih skupin (različna društva, interesna združenja, razna srečanja ...) in tudi posameznikov. Organizirane skupine si največkrat ogledajo obe stalni postavitvi Srečno ... črne doline in Rudarsko stanovanje, pogosto pa se odločijo tudi za voden ogled Batičevih spomenikov in situ, vključno s Pregljevim mozaikom na DDT.

Uvedba vstopnine je vplivala tudi na obisk organiziranih skupin. Že takoj po uvedbi vstopnine (1. maj 2018) smo zabeležili odpovedi že napovedanih skupin, v letu 2019 pa se je ta trend nadaljeval. Utečeno sodelovanje s posameznimi turističnimi vodniki je bilo v tem letu prekinjeno. To se odraža tudi v številu obiskovalcev, ki je padlo pod 1000.

Iz spodnje tabele je sicer razvidno nihajne števila obiskovalcev organiziranih skupin v celotnem obdobju 2015–2019. Na to vplivajo večji dogodki v Trbovljah, katerih udeležence so organizatorji pripeljali tudi v muzej. Tako je bilo npr. v letu 2015 srečanje krvodajalcev in konferenca SDS ali pa v letu 2017 srečanje upravnih enot v organizaciji UE Trbovlje, zato je treba poiskati razloge za zmanjševanje števila obiskovalcev tudi drugje, ne le pri vstopnini.

#### OBISK STALNE PONUDBE ZMT V TRBOVLJAH

MUZEJ/LETO	ŠOLSKE SKUPINE – OGLEDI/ VODSTVA ŠT. SKUPIN/ ŠT. OBISKOVALCEV	ŠOLSKE SKUPINE – OBRAZSTAVNI PROGRAM ŠT. SKUPIN/ŠT. OBISKOVALCEV	ORGANIZIRANE SKUPINE/ VODSTVA ŠT. SKUPIN/ ŠT. OBISKOVALCEV	POSA-MEZNICI	SKUPAJ
ZMT 2015	87/2062	159/3411	112/4065	210	<b>358/9748</b>
ZMT 2016	74/1554	137/3050	56/1642	12	<b>267/6258</b>
ZMT 2017	81/1818	141/3079	113/3486	16	<b>335/8399</b>
ZMT 2018	97/1871	143/2972	62/1539	100	<b>302/6482</b>
ZMT 2019	68/1387	79/1733	41/975	7	<b>188/4102</b>
<b>ZMT 2015–2019</b>	<b>407/8692</b>	<b>659/14245</b>	<b>384/11707</b>	<b>345</b>	<b>1450/34989</b>

#### OBISK STALNE PONUDBE ZMT V HRASTNIKU

MUZEJ/LETO	ŠOLSKE SKUPINE – OGLEDI/ VODSTVA ŠT. SKUPIN/ ŠT. OBISKOVALCEV	ŠOLSKE SKUPINE – OBRAZSTAVNI PROGRAM ŠT. SKUPIN/ŠT. OBISKOVALCEV	ORGANIZIRANE SKUPINE ŠT. SKUPIN/ ŠT. OBISKOVALCEV	POSA-MEZNICI	SKUPAJ
HRASTNIK 2015	46/1205	102/2641	0	0	<b>148/3846</b>
HRASTNIK 2016	84/2204	188/5162	0	0	<b>272/7366</b>
HRASTNIK 2017	67/1772	157/4466	0	0	<b>224/6238</b>
HRASTNIK 2018	67/1635	120/3310	0	0	<b>187/4945</b>
HRASTNIK 2019	54/1492	120/3816	0	0	<b>174/5308</b>
<b>HRASTNIK 2015–2019</b>	<b>318/8308</b>	<b>687/19395</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>1005/27703</b>

## Občasne razstave

Na občasni razstavi, ki so bile v tem obdobju postavljene le v prostorih ZMT, beležimo največ obiskov šolskih skupin. Moramo pa priznati, da njihov obisk v primerjavi z obiskom stalne ponudbe ni zadovoljiv ne na vodenih ogledih, še manj pa na obrazstavnem programu (čeprav statistično gledano predstavljajo pri najboljših projektih večino uporabnikov). To potrjuje primerjava šolskih skupin na stalni razstavi (ogledi/vodstva 8692 + obrazstavn program 14245 oz. skupaj 22937) in občasni razstavi (ogledi/vodstva 1921 + obrazstavn program 873 oz. skupaj 2794) v obdobju 2015–2019. Predvidevamo, da je eden glavnih razlogov takšnega razmerja v tem, da so obiskovalci občasne ponudbe le šole iz Trbovelj.

Tudi odzivi drugih ciljnih skupin na občasni razstavi, če gledamo številčno, ne dosegajo naših pričakovanj. Nihanja pri obiskanosti razstav so velika, največkrat pa pogojena z interesom posameznika ali skupine po pridobitvi poglobljenega znanja ali obujanja spominov na razstavi predstavljene vsebine (obrt, industrija, društva), ki je del naše, z lokalnim območjem povezane preteklosti.

Zelo veliko obiska beležimo na vsakoletni gostujoči razstavi s področja sodobne umetnosti v okviru projekta Speculum Artium v organizaciji Delavskega doma Trbovlje (DDT). Število obiskovalcev (v letu 2019 kar 2000) je (po podatkih organizatorja) izjemno. Ta podatek je treba vsekakor preveriti in analizirati ter spoznanja prenesti na druge občasne razstave v prihodnje.

### OBISK OBČASNIH RAZSTAV/PROJEKTOV V PROSTORIH ZASAVSKEGA MUZEJA TRBOVLJE 2015–2019

Poročilo zajema 16 občasni razstav ZMT in ene občasne gostujoče razstave vsako leto.

LETO	ŠOLSKE SKUPINE – OGLEDI/VODSTVA ŠT. SKUPIN/ŠT. OBISKOVALCEV	ŠOLSKE SKUPINE – OBRAZSTAVNI PROGRAM ŠT. SKUPIN/ŠT. OBISKOVALCEV	ORGANIZIRANE SKUPINE – VODSTVA ŠT. SKUPIN/ŠT. OBISKOVALCEV	POSAMEZNIKI	UDELEŽENCI OTVORITVE, DRUGIH PRIREDITEV	SKUPAJ ZMT	GOSTUJOČA RAZSTAVA	SKUPAJ VSE
<b>2015</b>	35/849	22/427	4/88	244	206	<b>61/1814</b>	909	<b>61/2723</b>
<b>2016</b>	3/66	0	4/84	66	219	<b>7/435</b>	450	<b>7/885</b>
<b>2017</b>	23/448	21/398	5/100	217	220	<b>49/1383</b>	300	<b>49/1683</b>
<b>2018</b>	6/128	0	8/159	65	145*	<b>14/497</b>	450	<b>14/947</b>
<b>2019</b>	20/430	2/48	13/265	100	70	<b>35/913</b>	2000	<b>35/2913</b>
<b>Skupaj</b>	<b>87/1921</b>	<b>45/873</b>	<b>34/696</b>	<b>692</b>	<b>860</b>	<b>166/5042</b>	<b>4109</b>	<b>166/9151</b>

\*Dve izvedbi v knjižnici v Hrastniku

## Število prodanih vstopnic

### PRIHODEK OD PRODANIH VSTOPNIC 2018 IN 2019

LETO	2018		2019*	
	ŠT. OBISKOVALCEV MAJ–DECEMBER	PRIHODEK OD PRODANIH VSTOPNIC v EUR	ŠT. OBISKOVALCEV	PRIHODEK OD PRODANIH VSTOPNIC v EUR
<b>2 EUR</b> MLADINA – VODEN OGLED/DELAVNICE	381	762	1417	2834
<b>3 EUR</b> ODRASLI – VODEN OGLED	338	1014	406	1218
<b>1 EUR</b> OGLED POSAMEZNE RAZSTAVE	9	9	10	10
<b>Skupaj</b>	<b>728</b>	<b>1785</b>	<b>1833</b>	<b>4062</b>

V ZMT je bila vstopnina uvedena 1. maja 2018 in to le za ponudbo v Trbovljah, medtem ko so dejavnosti v okviru muzeja v Hrastniku ostale brezplačne. Pri tem je treba poudariti, da število prodanih vstopnic ne odraža dejanskega števila obiskovalcev muzejskih storitev. Vstopnica za samostojen ogled ene razstave (1 EUR) oz. voden ogled v skupini (odrasli 3 EUR, šolajoči otroci 2 EUR, predšolski otroci brezplačno) ni omejena na uporabo samo ene storitve. Tako si lahko npr. učenec, ki plača 2 EUR, ogleda katero koli razstavo v muzeju, se udeleži strokovnega vodstva po izbrani razstavi, dogovorjene učne ure in muzejske delavnice.

Enako velja tudi za napovedane skupine. Skupine si pod strokovnim vodstvom kustosa večinoma ogledajo tako vse naše stalne postavitve (Srečno ... črne doline, Rudarsko stanovanje na Njivi ter tudi Batičeve spomenike in situ) kot tudi občasno razstavo, ki je takrat.

V evidencah je zaradi navedenih razlogov velik razkorak med poročanjem o obisku v muzeju, kjer se navaja npr. za leto 2019 5.015 obiskovalcev (4.102 obiskovalca na stalnih razstavah + 913 na občasni razstavah), ter v številu prodanih vstopnic 1.828 v višini 4.062,00 EUR.

Prav tako pa zaradi neurejenih evidenc obstaja dvom o padcu obiskovalcev le zaradi vstopnine, kot navajajo kustosi in bivše vodstvo muzeja. Žal letošnje leto zaradi koronavirusa ne bo dalo pravih odgovorov, bo pa vsekakor potreben razmislek, kako voditi evidence o obiskovalcih v prihodnje, kako urediti cenovno politiko in kaj narediti, da bi povečali obiskanost muzeja.

### 3. Zunanji izvajalci

	2015	2016	2017	2018	2019
AVTORSKI HONORARJI (v EUR)	3.283	1.254	/	579	193
ŠTUDENSKO DELO (v EUR)	/	/	/	/	/

Avtorski honorarji so bili v letu 2015 namenjeni za pripravo publikacije in scenarija za stalno razstavo, v letu 2016 za strokovno obdelavo muzealij, postavitvev dveh zbirk ter lektoriranje tekstov za katalog in razstavo, v letih 2018 in 2019 pa le za lektoriranje tekstov.

Študentskega dela v letih 2015–2019 ni bilo.

### 4. Prihodki in odhodki

Prihodki (v EUR)	2015	2016	2017	2018	2019
Ministrstvo za kulturo RS	203.515,00	210.592,00	210.943,00	199.573,00	211.457,00
Plače	165.845,00	174.501,00	175.652,00	181.630,00	189.457,00
Programski in materialni stroški	37.670,00	36.091,00	35.291,00	17.943,00	22.000,00
Občina Trbovlje	20.000,00	21.025,00	18.700,00	44.700,00	41.700,00
Občina Hrastnik *	3.700,00	2.300,00	4.050,00	4.300,00	4.000,00
Občina Zagorje ob Savi	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lastna sredstva *	4.166,00	1.675,00	1.705,00	4.512,00	5.062,00
Zavod za zaposlovanje RS – javna dela		8.975,00			
<b>Skupaj prihodki (v EUR)</b>	<b>231.381,00</b>	<b>244.539,00</b>	<b>235.398,00</b>	<b>253.085,00</b>	<b>262.219,00</b>

Opomba\*: V računovodskih letnih poročilih so sredstva Občine Hrastnik zavedena med prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe (lastna sredstva).

Kot je razvidno iz tabel, so se prihodki v tem obdobju z leti povečevali, če pri tem ne upoštevamo sredstev, pridobljenih od Zavoda RS za zaposlovanje (javna dela v letu 2016). Pri tem se sredstva Ministrstva za kulturo RS sicer večajo, a predvsem na račun stroškov dela (redna napredovanja, napredovanja v nazivih, uvrstitve delovnih mest v višje plačne razrede).

Največja razlika je nastala pri sredstvih Občine Trbovlje, ki so se bistveno povečala v zadnjih dveh letih, ker Ministrstvo za kulturo RS ni več financiralo materialnih stroškov (upoštevajoč 93. člen ZVKD-1).

Pri povečanju lastnih sredstev pa je v letu 2019 nekoliko pripomogla vstopnina, ki je bila uvedena maja 2018.

<b>Odhodki (v EUR)</b>	<b>2015</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>
Skupaj plače	160.704	172.554	175.063	183.374	193.841
Javna dela		9.083			
Skupaj stroški	72.051	59.979	57.457	67.939	65.593
Skupaj programski stroški	37.729	31.632	35.122	36.752	33.345
Skupaj splošni stroški	34.322	28.347	22.335	31.187	32.248
Amortizacija		1.838	1.356	1.354	1.849
<b>Skupaj odhodki (v EUR)</b>	<b>232.755</b>	<b>243.454</b>	<b>233.876</b>	<b>252.667</b>	<b>261.283</b>

## 5. Investicije

<b>Investicijsko vzdrževanje oz. investicija (v EUR)</b>	<b>2016</b>	<b>2017</b>	<b>2018</b>
Klima	1.656		
Tiskalnik	286		
Prenosnik		499	1.584
Regali			1.967
<b>Skupaj (v EUR)</b>	<b>1.942</b>	<b>499</b>	<b>3.551</b>

Prikazane so investicije, ki vključujejo nakup opreme. Nakupi opreme vključujejo zamenjavo dotrajane opreme in opremo za izboljšanje delovnih pogojev. V letih 2015 in 2019 investicij ni bilo.

## 6. Stanje objektov

Stanje matične zgradbe v Trbovljah je zadovoljivo. Vedno so sicer potrebe po manjših vzdrževalnih delih, ki jih sprti rešujemo. Potrebovali pa bi dvigalo, ki bi olajšalo dostop starejšim in drugim ranljivim skupinam. Razen v Hočijevo galerijo je dostop do drugih delov objekta otežen.

Objekt v sklopu rudarske kolonije Njiva, kjer imamo zbirko Rudarsko stanovanje (najeti prostori), propada. Kljub zanimanju za to zbirko je okolica postala zelo neugledna in je le vprašanje časa, kdaj bo postala tudi nevarna za obiskovalce. Glede na to, da je ta objekt v središču mesta, in glede na to, da strategija Občine Trbovlje prepoznava rudarske kolonije

kot arhitekturno identiteto, tipično za zasavske regije in pomembno za kulturno identiteto Zasavja, obstaja upanje, da se bo to reševalo na lokalni ravni.

V lanskem letu je Občina Trbovlje prenesla muzeju v upravljanje spominsko hišo Ustanovnega kongresa KPS na Čebinah. Ta je v slabem stanju, treba bi jo bilo obnoviti in posodobiti njeno razstavno gradivo.

Tudi v muzeju v Hrastniku nas verjetno v tem obdobju čakajo spremembe. Že lansko leto se je načrtovala preselitev in posodobitev steklarske zbirke v drug objekt (v Vilo de Seppi), ki pa je zaradi pomanjkanja sredstev obstala. Poleg steklarske zbirke naj bi nov dom dobila tudi zbirka Lutke in lutkarji, ki jo želi Občina Hrastnik preseliti na novo lokacijo v centru mesta. To pomeni, da bo treba temeljito preurediti prostore v muzeju in jim nameniti nove vsebine.



# 03 Strateški načrt 2020–2025

## 1. Dolgoročni cilji

Dolgoročni cilji so usmerjeni v zagotavljanje kakovostnega okolja in pogojev za razvoj in trajnostno delovanje ZMT ter v cilje, ki so opredeljeni kot javni interes varstva kulturne dediščine. Ta vključuje celovito delovanje na področju identificiranja dediščine, predstavljanja dediščine javnosti in razvijanja zavesti o njej, omogočanje dostopa do dediščine in do informacij o njej, vključevanje vedenja o njej v vzgojo, izobraževanje in usposabljanje na vseh ravneh, prepoznavanje potencialov za gospodarski, družbeni in trajnostni razvoj ter kontinuirano vključevanje v razvojne projekte na lokalni, nacionalni in tudi mednarodni ravni.

ZMT deluje na celotnem območju Zasavja, sedež pa ima v Trbovljah. Ne glede na to, da je ustanoviteljica Občina Trbovlje, si bo muzej prizadeval za enakomerno izvajanje dejavnosti, prav tako pa za sodelovanje in pridobivanje sredstev iz vseh zasavskih občin, vključujoč tudi Občino Hrastnik in Občino Zagorje ob Savi.

Pomembna je predvsem celovita skrb za vsebine v muzeju in za prostore, v katerih muzej deluje, torej skrb za nepremično, premično in tudi nesnovno dediščino, ter tudi delovanje v skladu z zakonodajo in standardi ter normativi za muzejsko dejavnost.

Cilj Strateškega načrta ZMT za obdobje 2020–2025 je preoblikovati muzej v sodobnejšo institucijo, ki bo na široko odprla svoja vrata in tako ustvarila prostor, v katerem se bodo srečevali prebivalci Zasavja in širše okolice. Tako bomo na osnovi dejstev in predmetov iz preteklosti ter s pomočjo sodobnih pristopov posredovali kulturno dediščino najširšim množicam.

Pri tem se moramo zavedati, da dediščino lahko ohranjamo le tako, da ostaja »živa«, da je v stiku s sodobnostjo in v »službi« prihodnosti.

Muzej si mora v tem obdobju z dejavnostjo, ki obsega skrb za varovanje premične dediščine Zasavja, in z razstavno, obrazstavno in publicistično dejavnostjo ter s številnimi drugimi oblikami komuniciranja, promocije in popularizacije dediščine pridobiti prepoznavnost v regiji in širše.

V zadnjem obdobju je muzej namreč malce zaspal. Zaradi pomanjkanja sodobnih pristopov tako pri razstavnih dejavnostih kot pri izvajanju promocijskih aktivnosti in tudi zaradi pomanjkanja povezovanj z drugimi institucijami so bile številne dejavnosti prezrte oz. slabše obiskane, kot bi lahko bile.

ZMT mora v tem obdobju na široko odpreti vrata za vse Zasavce in obiskovalce Zasavja.

Pri tem moramo slediti novim nalogam, ki jih postavljajo sodobna družba, tehnologija in čas, upoštevajoč trajnostno razumevanje muzejskega gradiva ter fizično, virtualno in intelektualno dostopnost kulturne dediščine.

Prav tako je treba pri tem poudariti, da je uveljavitev pravice do dediščine del človekovih pravic in da ima dediščina pomembno vlogo pri graditvi bolj povezane, mirne in demokratične družbe; pospešuje trajnostni razvoj, spodbuja kulturno raznolikost in sodobno ustvarjalnost.

Celostno ohranjanje dediščine pa ni samo dejavnost muzeja oz. kulture, vzvodi zanj so medsektorski: izobraževanje, načrtovanje in urejanje prostora, gospodarstvo, regionalni razvoj ... Ne smemo pa pozabiti na turizem, ki je bil zadnja leta najhitreje rastoča panoga gospodarstva.

Cilje bo mogoče doseči le z usklajenim sodelovanjem med vsemi javnimi, institucionalnimi in tudi zasebnimi akterji.

### Prostorski cilji

1. Ureditev prostorov, kjer so muzejske zbirke – zbirka Rudarsko stanovanje, spominska hiša Ustanovnega kongresa KPS na Čebinah, muzej v Hrastniku.
2. Povezava muzejskih vsebin zasavskih občin pod »eno streho«.
3. Pridobitev prostorov za depoje.
4. Zagotavljanje varnostno, tehnično urejenih prostorov za razstavne in druge dejavnosti muzeja, depojev in tudi za delo.
5. Trajnostno zagotavljanje ustreznega vzdrževanja in razvoja stavb ter pogojev za opravljanje dejavnosti v njih.

### Kadrovski cilji

1. Oblikovanje kolektiva kot celote, ki svojega dela ne razmejuje po področjih.
2. Spodbujanje kreativnosti in soudeležbe ter novih pristopov kot odgovor na spremenjene potrebe občinstva.

3. Sodelovanje s strokovnjaki na področjih promocije, trženja in razpisov.
4. Celovita skrb za izobraževanje in poklicno rast zaposlenih.
5. Ustvarjanje in vzdrževanje dobre klime ter notranje komunikacije v kolektivu.
6. Zagotavljanje ustreznih orodij za delo: nakup opreme in tehničnih pripomočkov.
7. Sprememba sistemizacije delovnih mest.
8. Pomoč v obliki javnih del oz. študentskega dela.

### Programski cilji

1. Kakovostno izvajanje in nadgrajevanje javne službe.
2. Aktivnejše delovanje na področju promocije.
3. Izvedba dodatnih programov/delavnic in vključevanje različnih deležnikov.
4. Prenova stalnih zbirk tako fizično kot konceptualno.
5. Prenova pedagoških in andragoških programov in njihova promocija.
6. Izvedba kakovostnih občasnih razstav ter obrazstavnih programov.
7. Razvoj občinstva – kakovostno delo za obiskovalce in uporabnike (in z njimi).
8. Vzpostavljane strateških in razvojnih partnerstev za izvajanje projektov.
9. Tesno sodelovanje z občinami Trbovlje, Hrastnik in Zagorje ob Savi.
10. Snovanje, prijavljanje in izvajanje raznovrstnih projektov.
11. Razširitev dejavnosti oz. povečanje lastnih prihodkov.
12. Dvig prepoznavnosti Zasavskega muzeja Trbovlje v regiji in širše.
13. Povezava in aktiviranje vseh potencialnih institucij – občin, kulturnih ustanov, šol, turističnih organizacij ...
14. Ureditev zbirk.
15. Ureditev evidenc o obiskovalcih/prodanih vstopnicah in evalvacija.
16. Ureditev pravilnikov in drugih aktov za delovanje muzeja.
17. Ureditev pravnih zadev, predvsem na področju avtorskih pravic in varstva osebnih podatkov.
18. Slediti viziji »Trbovlje novomedijsko mesto«.

### Cilji finančnega poslovanja

1. Nemoteno zagotavljanje finančnih sredstev občin za izvajanje letnih in večletnih programov.
2. Skrb za zagotavljanje javnih virov s strani Ministrstva za kulturo RS.
3. Kakovostno izvajanje finančnega poslovanja in zagotavljanja sledljivosti.
4. Pridobivanje sredstev sponzorjev in donatorjev.
5. Pridobivanje sredstev iz drugih virov – razpisov.
6. Povečanje lastnih prihodkov.
7. Posodobitev pravilnikov na finančnem področju.

## 2. Programske usmeritve 2020–2025

Naloga muzeja je, da skrbi za kulturno dediščino, jo proučuje, ureja, dokumentira in predstavlja javnosti, da bi vse te predmete, zgodbe, dokumente ohranili zase in za bodoče rodove, jih naredili dostopne in razumljive.

Vsebinsko, ki mora biti nedvoumno kakovostna, je treba posodobiti, predvsem pa narediti dostopno ter poskrbeti za njeno popularizacijo.

### Izvajanje javne službe

Zagotavljanje izvajanja javne službe v veliki meri temelji na ustreznem delu na področju dokumentacije, na pridobivanju predmetov in inventarizaciji, prav tako pa tudi na interpretaciji, kontekstualizaciji in posredovanju znanja o muzejskem gradivu ter njegovi dostopnosti, ki se večinoma izraža v obliki razstav.

Kakovostno izvajanje javne službe temelji tako na zaposlenih kot na pogojih za delo. Pri tem pa je zelo pomembno uravnoteženo razmerje med kakovostnim izvajanjem javne službe in številnimi dejavnostmi/projekti, ki omogočajo večjo prepoznavnost in dostopnost dela ter dosežkov muzeja.

**Inventarizacija, digitalizacija in vrednotenje** so temeljna področja, ki se ves čas kvantitativno nadgrajujejo, pri tem pa bo treba poskrbeti tudi za strokovno in tehnično nadgradnjo.

Medtem ko so inventarizirani predmeti urejeni v sistemu Galis, so digitalizirane fotografije muzejske fototeke še vedno neurejene. Muzej ima manjši del fototeke ustrezno prenesen in urejen v programu Galis, večji del fotografij pa je le digitaliziranih in neurejeno shranjenih na različnih nosilcih zapisa pri posameznih kustosih. Še vedno pa ostaja tudi del, ki ga je treba še digitalizirati. V okviru tega je treba vse digitalizacije ustrezno urediti in interpretirati. Glede na to, da so stvari o številčnih podatkih nejasne, je treba ustvariti sistem, na osnovi katerega se bodo te stvari uredile.

Cilj obdobja je nadaljevanje kakovostnega dela na področju inventarizacije v sistemu Galis, kar se nanaša na dodajanje novih predmetov v zbirke in tudi na ureditev zbirk inventariziranih predmetov ter njihovo vrednotenje. Ugotovili smo, da je potrebna reorganizacija zbirk. Zbirke, v katerih je manj predmetov, bomo smiselno vključili v obsežnejše zbirke, da bomo dobili boljši pregled nad stanjem.

Pri ureditvi fototeke in njene digitalizacije je cilj najprej določiti sistem poimenovanja, urediti iskalnik za hitrejši pregled na osnovi ključnih besed, dodati še nedigitalizirano gradivo ter vse skupaj urediti v smiselne zbirke in ustrezno interpretirati.

Med pomembnejšimi cilji je tako digitalizacija različnih predmetov/fotografij/videa/ drugega gradiva, torej prenos iz analogne v digitalno obliko in tako vzpostavitev sodobne muzejske dokumentacije in predvsem njena dostopnost.

ZMT čaka veliko dela pri omogočanju dostopnosti do digitalnih zbirk, saj na tem področju ni bilo veliko narejenega.

Prizadevali si bomo za kakovostno komuniciranje z gradivom na različne, sodobne načine. Hkrati je treba pri tem pozornost usmeriti tudi na ureditev avtorskih pravic tako pri hranjenju gradiva kot pri uporabi.

**Evidentiranje in zbiranje.** Prizadevali si bomo za odzivnost na pobude iz okolja, za zagotavljanje prostora za sprejete predmete, hkrati pa tudi za strokovno ravnanje in interpretacijo gradiva.

Kakovostno opravljanje terenskega dela je pogojeno tako s prostorskimi, kadrovskimi kot tudi finančnimi zmožnostmi.

**Izobraževanje in sodelovanje** zaposlenih je temelj kakovostnih programov. Delo bo v tem obdobju nekoliko bolj usmerjeno v medinstitucionalno sodelovanje in pri tem na prenos dobrih praks. Poudarek bo tudi na izobraževanju zaposlenih na različnih področjih, tako na strokovnih področjih muzejskih dejavnosti kot tudi na področju sodobnih tehnologij. Prav tako pa bodo potrebna izobraževanja na področju računalniškega znanja (Excel, Facebook, Zoom).

Cilj je udeležba na kakovostnih izobraževanjih in prenos znanja v delo.

#### CILJI

- Proučevanje gradiva in dopolnjevanje zbirk.
- Popis muzejskih predmetov in zbirk ter vrednotenje:
  - inventarizacija muzejskih predmetov v obsegu 100 % za predmete, za katere je mogoče ugotoviti njihov izvor;
  - vrednotenje zbirk: etnologija 75 %, zgodovina 90 %, umetnostna zgodovina 100 %.
- Načrt deinventarizacije – vzpostavitev sistema ugotavljanja.

- Sistematična digitalizacija še nefotografiranih predmetov.
- Sistematična digitalizacija fototeke in drugega gradiva ter vzpostavitev sistema hranjenja ter ureditev dostopnosti.
- Ureditev iskalnika po digitalizirani fototeki – iskanje na osnovi ključnih besed.
- Strokovno publiciranje zaposlenih.
- Dobro sodelovanje v muzeju in izven njega.
- Sodelovanje pri izvajanju in nadgradnji javne službe (prenos dobrih praks in metodologij).
- Izobraževanje zaposlenih.

## Dopolnjevanje zbirk in oblikovanje novih

V prihajajočem obdobju bomo gradili na prepoznavnosti ZMT v regiji in širše. Pri tem bomo dopolnjevali zbirke in raziskovali gradivo s področij, ki so najbolj značilna za način življenja prebivalcev Zasavja, z zbiralno in raziskovalno pozornostjo do vsebin in dogajanj, ki so jih zaznamovala. Pri tem se moramo zavedati, da je za zbiralno politiko zelo pomembno sodelovanje z zbiralci, donatorji, prebivalci Zasavja in vsemi, ki so z območjem povezani.

Kot je bilo že omenjeno, bo treba muzejske zbirke (str. 9) smiselno preoblikovati. Z leti je nastalo preveč različnih zbirk, ki bi jih bilo treba zreducirati in predmete prerazporediti. Veliko je namreč zbirk, ki so si podobne in jih je nesmiselno voditi ločeno, prav tako je z njimi težko upravljati. Poleg tega pa se na drugi strani pojavlja potreba po novih zbirkah, kot sta npr. tehniška in nesnovna dediščina.

### CILJI

- Pridobivanje dobrih praks in strokovno sodelovanje z drugimi muzeji.
- Dopolnjevanje strokovnih kompetenc, razvoj in celovita skrb za dediščino.
- Ustrezno in učinkovito varovanje in upravljanje z dediščino.
- Omogočanje dostopnosti dediščine na različne načine (razstave, spletne zbirke ...).
- Ureditev oglednega depoja.
- Zvišanje dostopnosti zbirk za 10 % letno.
- Rast muzejskega gradiva za 1 % letno;
- Evidentiranje na terenu v sodelovanju z ustanovami in zbiralci.

## Donatorji, lastniki zasebnih zbirk, zasebni zbiranci

Donacije so pomemben vir dopolnjevanja zbirk, odnos z donatorji pa eden ključnih. Številne dragocene predmete, ki so na ogled ali pa so spravljani v depojih, so darovali prebivalci, podjetja in številna društva iz Zasavja. Vsako leto pridobimo kakšno donacijo. Prav tako nadaljujemo s sodelovanjem z zasebnimi zbiranci in lastniki zbirk.

### CILJI

- Vzpostavitev partnerskega sodelovanja z donatorji in lastniki zasebnih zbirk.
- Izvedba vsaj ene skupne aktivnosti letno.

## Stalne in občasne razstave – predstavljanje dediščine

Razstave z obrazstavnimi programi so osrednje komunikacijsko orodje muzeja tako v zgradbi muzeja v Trbovljah in Hrastniku kot tudi izven nje (rudarsko stanovanje, etnološka pot ...).

V tem obdobju načrtujemo, skladno s finančnimi in prostorskimi možnostmi, prenovo stalnih razstav, saj jih je treba tako v strokovnem kot tudi tehničnem smislu nadgraditi. To je obsežno delo, ki se bo nadaljevalo tudi v naslednje obdobje, vmes pa bomo izvajali načrtani program občasnih razstav.

Veliko večji poudarek bo tudi na obrazstavnem programu. Doslej je ta program večinoma vključeval le vodenje po razstavi, v tem obdobju pa se bomo osredotočili na aktivnejše programe, ki bodo obiskovalcu omogočili pridobitev dodatnih izkušenj, znanj in občutkov. Predvsem smo pri tem pozabili na starejše, medtem ko je treba za šolske skupine vsebine programa le temeljito preurediti.

Postavitev stalnih in občasnih razstav je tesno povezana s prostorom in z razumevanjem potreb občinstva, ki ga lahko razdelimo na dva dela:

- stalni obiskovalci in uporabniki, ki se v muzej vračajo in niso samo obiskovalci, ampak muzej tudi uporabljajo – se udeležujejo različnih programov, jih sooblikujejo in promovirajo;
- obiskovalci – turisti, ki obišejo muzej enkrat ali pa na vsake toliko časa ter si želijo izvedeti več o območju, ki so ga obiskali.

## Stalne razstave

Povprečna starost stalnih razstav, ki jih pokriva muzej, je več kot 15 let. V tem času so se možnosti za predstavitev gradiva precej spremenile, zato je nujno potreben nov način predstavitve, ki bo primeren ciljni publiki.

Pri tem je pomembna prenova tako strokovnega koncepta kot oblikovne izvedbe stalnih razstav, v okviru tega pa izbor ustreznih sredstev predstavitve, kot so različne elektronske naprave (zasloni na dotik – interaktivni ekrani, slušni in vidni pripomočki, vključevanje vseh petih čutov ...), ter didaktični pripomočki za vse generacije in tudi za različne ranljive skupine.

Moramo se zavedati, da je razstava razvijajoča se zgodba, ki ni nikoli končana. Vedno je mogoče kaj dodati, spremeniti, izboljšati, poskrbeti, da bi bile razstave razumljive tako posameznim obiskovalcem kot vodenim skupinam, da bi bile jasne in bi sledile potrebam in duhu časa.

Nujen je večvrstni pristop, vključevanje javnosti in odprto komuniciranje pri pripravi – vzpostavitev kreativnega okolja.

Pomemben del oblikovanja stalne zbirke je tudi spodbujanje javnosti k ustreznemu odnosu do varovanja, ohranjanja, evidentiranja in predstavljanja dediščine, kar pomeni krepitev sodelovanja in zaupanja v muzej kot ustrezno in strokovno institucijo na tem področju. Ob tem se je treba povezovati v regiji in širše, dopolnjevati vsebine in ustvarjati celostno doživetje Zasavja kot turistične ponudbe.

Razstave kljub svoji pomembnosti ne smejo biti preobsežne in zaključene, saj je pomembno, da so »žive« in fleksibilne.

Glede na neurejene podatke o obiskanosti razstav v prejšnjih obdobjih (vstopnina je bila uvedena šele leta 2018 in to le za obiske v matični zgradbi) je nujno narediti evalvacijo prejšnjega obdobja in na osnovi ugotovitev prenoviti stalne razstave. Poleg ustreznosti vsebine je pomembno tudi dožemanje in občutje obiskovalcev: ustrezna orientacija, osvetljenost, berljivost podnapisov in besedil, umeščenost predmetov, dostopnost za vse ciljne skupine, oprema in oblikovanje prostora, skrb za dobro počutje, način vključevanja obiskovalcev ...

Pomembno je, da omogočimo obiskovalcem, da sledijo razstavi, so vanjo vključeni, se počutijo »udobno« in jih ne utrujamo. Uspešna razstava v obiskovalcih spodbudi razmišljanje ter ponuja nove poglede in jih lahko celo spremeni.

Naj velja tudi v muzejih princip turizma: tam sem bil, to sem doživel, to me je spremenilo.



Pomemben del predstavitve gradiva ZMT bodo postale tudi virtualne razstave. Muzej na tem področju nima izkušenj, zato bo to zanj velik izziv. Glede na današnjo sliko sveta pa je to vsekakor način predstavitve, ki ga mora uporabiti.

### Občasne razstave

Na tem področju izvajamo različne razstavne projekte, večje in manjše, takšne, ki nastajajo v lastni produkciji ali v koprodukciji. Za postavitve začasnih razstav moramo odstraniti stalno razstavo. To naredimo v matični stavbi v Hočijevi galeriji ali v podstrešnih prostorih, kjer je doma Batičeva zbirka kipov, v hrastniškem muzeju pa je prostor za občasne razstave v prostoru, kjer se odvijajo delavnice.

Pri vsebini občasnih razstav bomo izhajali iz letnih programov, različnih pobud in obletnic.

V prihajajočem obdobju se bomo osredotočili tudi na iskanje priložnosti za gostovanja naših razstav drugje, kar v zadnjih letih ni bila praksa muzeja. Verjamemo, da so teme z našega območja lahko zanimive tudi za druge muzeje, tako da se moramo potruditi, da bomo z njimi presegli lokalno okolje.

Prav tako bomo spremljali možnosti gostovanja drugih muzejev pri nas. Opažamo namreč, da je veliko odličnih vsebin, ki bi jih bilo dobro približati našim obiskovalcem oz. prebivalcem Zasavja.

Pomemben del občasnih razstav bodo v prihodnje tudi manj obsežne, a učinkovite razstave, ki bodo namenjene predvsem povezovanju z območjem ter raznovrstno dediščino, predvsem pa v sodelovanju z različnimi izvajalci. Delež občasnih razstav bomo pripravili v koprodukciji ali pa le zunanjim organizatorjem zagotovili prostor oz. bo kakšna občasna razstava postavljena na prostem.

### Okvirni obsežnejši razstavni projekti v obdobju 2020–2025

**2021:** Slovenija – Evropska gastronomska regija + ponatis publikacije Teknilo nam je

Ana Dimnik

70 let Zasavskega muzeja Trbovlje

Domača imena Trbovelj (začetek)

50 let karateja v Trbovljah

GOSTUJOČA RAZSTAVA: Rojstni dan, v izvedbi Muzeja novejše zgodovine Celje – Hermanov brlog

- 2022:** Sava združuje: potujoča razstava treh muzejev »s Savo v imenu«: Gornjesavski muzej Jesenice, Zasavski muzej Trbovlje in Posavski muzej Brežice (2020–2022)  
100 let nogometa v Trbovljah  
Življenje otrok v Zasavju  
Domača imena Trbovelj (zaključek)  
GOSTUJOČA RAZSTAVA: Bolnišnica Franja, v izvedbi Mestnega muzeja Idrija
- 2023:** Prenova stalne razstave na Čebinah  
Panorama Hrastnika  
Zasavske osebnosti  
Domača imena Zasavja (nadaljevanje projekta Domača imena v Občini Hrastnik in Zagorje ob Savi)
- 2024:** Razstava o uporništvu Zasavcev – Obletnica spopada z Orjuno (100 let)  
Panorama Zagorja  
Razvoj šolstva – matematika prva triada  
Prenova stalne razstave Srečno ... črne doline (začetek)
- 2025:** Razstava tehniška dediščina (pralni stroj, merilne naprave, dimnik ...)  
Mostovi na Savi (Klub ljubiteljev tehnike)  
Prenova stalne razstave Srečno ... črne doline (zaključek)  
80 let ustanovitve Sindikalnega športnega društva Rudar

#### CILJI

- Prenova stalne razstave Srečno ... črne doline na osnovi sodobnejših pristopov, kjer je posamezno področje samo izhodišče.
- Glede na finančne zmožnosti in ustrezno kadrovske zasedbe tudi prenova stalnih razstav Steklarstvo, Lutke in lutkarji ter spominske hiše Ustanovnega kongresa KPS na Čebinah.
- Nova stalna razstava – tehniška zbirka (pralni stroj, merilne naprave, dimnik ...).
- Nadgradnja/dopolnjevanje stalnih razstav z novimi sodobnimi tehnologijami in obrazstavnim programom.
- Ena ali dve občasni muzejski razstavi letno.
- Oblikovanje raznovrstnih obrazstavnih programov.
- Vključevanje različnih oblik publiciranja.
- Dostopnost do rezultatov dela.
- Vzpostavitev ustreznega komuniciranja in omogočanje participacije – soudeležbe.
- Gostovanje vsaj ene razstave v drugih ustanovah.
- Vsaj ena gostujoča razstava letno.

- Izvajanje evalvacije in upoštevanje mnenj uporabnikov.
- Učinkovito merjenje števila obiskovalcev.

## Pedagoško in andragoško delo: delavnice, dogodki in drugo

Zbrani in hranjeni predmeti, snovna in nesnovna dediščina, zbrano strokovno znanje ter pridobljene veščine bi morali omogočati razvoj raznovrstnih projektov, namenjenih tako izboljšanju delovanja ZMT oz. dejavnosti javne službe kot tudi izboljšanju kakovosti življenja v Zasavju.

Žal pa je muzej svoje možnosti v zadnjem obdobju (ali celo dveh) zelo slabo izrabljal in jih praktično ni nadgrajeval že leta.

Potrebna bosta temeljit pregled in prenova tako delavnic kot drugih dogodkov. Poskrbeti bo treba za vsebino, ki bo omogočala povezovanja na lokalnem, regionalnem in širšem območju. Treba bo popestriti obrazstavni program, pripraviti raznolike dogodke, ki bodo omogočili odmevnost ter popularizacijo muzejskih vsebin.

Muzej mora postati ažuren, odziven na izzive spreminjajoče se javnosti in odprt zanj. Zagotavljati mora dostopnost do svojih zbirk na različne, zanimive načine, prilagojene ciljni publiki.

Projekti morajo postati pomemben vir ne le mreženja ljudi in zbirk ter aktivnega sooblikovanja kulturne krajine, temveč tudi vir dodatnih sredstev.

### Pedagoško in andragoško delo

Obiskovalci muzejev niso homogena skupina, ampak jih k obisku muzejev vodijo različni interesi, znanja, želje, zato se morajo tudi muzejske vsebine prilagajati uporabnikom, in sicer z dodajanjem osebnih not, zgodb, vsebin, ki privlačijo s ponujeno izkušnjo in z znanjem.

Pedagoški in andragoški programi so pomemben del komuniciranja z raznovrstnimi obiskovalci muzeja in predstavljanja dediščine javnosti ter pomemben del razvoja občinstva. Pomembno je, da so programi aktualni, da se navezujejo na stalne in občasne razstave ter da so v sozvočju s potrebami časa.

Cilj je kontinuirano dopolnjevanje in izboljšanje pedagoških dejavnosti ter ponovna vzpostavitev andragoških programov, ki jih ZMT v zadnjem obdobju ni izvajal.

Poseben poudarek je treba dati tudi didaktični opremljenosti stalnih in občasnih razstav ter upoštevati sodobne pedagoške elemente pri snovanju novih razstav. Prav tako je nujen tudi ustrezen prostor za izvajanje dejavnosti, ki mora biti dostopen vsem, privlačen in ustrezno opremljen.

Večina muzej še vedno dojema kot statični prostor, v katerem domujejo zgodbe o preteklosti. Nujen je torej premik k razumevanju muzeja kot atraktivnega in aktivnega prostora, ki ne samo nagovarja, ampak tudi sprašuje, odgovarja, oblikuje, pripoveduje, odkriva, razkriva. Obiskovalci se morajo iz pasivnih opazovalcev preleviti v aktivne obiskovalce. Ko ljudje aktivno sodelujejo s kulturnimi ustanovami in sooblikujejo ponudbe, ti prostori pridobijo osrednje mesto v kulturnem življenju in življenju skupnosti.

ZMT na tem področju ponuja:

- strokovno pomoč pri raziskovalnih in zaključnih delih (dipomskih in magistrskih nalogah);
- pomoč pri iskanju gradiva oz. pri njegovi interpretaciji;
- ogled videofilmov;
- vodene ogled po Etnološki poti (rudarske kolonije) za zainteresirano javnost in šolske skupine;
- učne ure in muzejske delavnice za predšolske otroke in šolske skupine, prilagojene starostni in zahtevnostni stopnji uporabnikov: Pokukajmo v muzej, Zgodovinski viri v vlogi muzejskih eksponatov, Šola naših babic in mamic, Izdelava igrač in demonstracija iger...

Ponudbo je treba na osnovi podatkov o obisku (pridobljene evidence niso skladne s letnimi poročili, prav tako se navajajo različni podatki) in na osnovi mnenja ciljne publike temeljito pregledati in vsebine po potrebi nadgraditi in oblikovati v zanimivo celoto.

### Obletnice pomembnih dogodkov in letni programski poudarki

ZMT mora prepoznavati pomembne obletnice, ki pričajo o razvoju muzeja, o pomembnih in prelomnih dogodkih v Zasavju in širše, izpostavljati posamezne izjemne osebnosti, predvsem pa povezovati celotno regijo ter jo umeščati v širši nacionalni in tudi evropski prostor.

Pri tem je pomembna programska fleksibilnost in vključevanje pobud – participacija deležnikov muzejskega delovanja in vključevanje povezave stroka-ljubitelji-obiskovalci. Navedene obletnice bodo sooblikovale tudi programske poudarke posameznih let.

Cilj ZMT je (poleg prepoznavanja obletnic) urediti koledar vseh teh dogodkov, da bomo v prihodnje lažje načrtovali dogajanja in jih med seboj povezovali.

### Priveditve, dogodki

Poleg utečenih dogodkov, kot so javna vodstva, ki jih ZMT redno izvaja, je treba nujno razširiti načine predstavljanja, prilagojene različnim ciljnim skupinam in doseganju ciljev.

Tako je treba ponovno uvesti različna tematska predavanja, posvete, ki jih je muzej v preteklosti že izvajal in so bili uspešni – Muzejski klub.

Prav tako bi se morali osredotočiti na povezovanje z drugimi institucijami in vzpostaviti partnerstva npr. z glasbeno šolo, knjižnico ter drugimi kulturnimi ustanovami, kot že poteka sodelovanje z DDT pri festivalu Speculum Artium.

Prav tako je pomembno vključevanje v skupne stanovske in medsektorske akcije – vseslovenske in mednarodne aktivnosti:

- 8. februar, kulturni praznik: prost vstop, javna vodstva;
- kulturni bazar v Ljubljani, predstavitev muzeja, izvedba delavnic;
- 15. maj, dan družin: prost vstop za družine, tematski programi;
- 18. maj, mednarodni muzejski dan: prost vstop, javna vodstva in prireditve;
- tretja sobota v juniju, poletna muzejska noč: prost vstop, javna vodstva in prireditve, vključitev muzeja v skupno promocijo;
- zadnji teden septembra: vključitev v Dneve evropske kulturne dediščine, vsakoletna nacionalna tema;
- 27. september, svetovni dan turizma;
- prvi teden oktobra, vključitev v akcijo Skupnost muzejev Slovenije z naslovom Z igro do dediščine v Tednu otroka;
- november: Noč ima svojo moč;
- 3. december, Ta veseli dan kulture: prost vstop, javna vodstva, prireditve.

### CILJI

- Vzpostavljanje kakovostnih programov za različne ciljne skupine.
- Vzpostavljanje muzeja, ki je ažuren, odziven na izzive spreminjajoče se javnosti.
- Zagotavljanje dostopnosti do zbirk na različne načine.
- Prenova obstoječih programov.

- Oblikovanje in izvajanje raznovrstnih programov, ki dopolnjujejo dejavnosti javne službe in podpirajo ter omogočajo večjo prepoznavnost v regionalnem okolju in širše.
- Koprodukcija kakovostnih programov – sodelovanje z različnimi ustanovami in posamezniki.
- Letno oblikovanje vsaj enega novega programa.
- Vključevanje v projekte kulturno-umetnostne vzgoje.
- Dopolnjevanje infrastrukture za pedagoško delo: didaktični pripomočki na stalnih razstavah, delovni kotiček, zunanji prostor za izvajanje programov (nadstrešek ob muzeju).
- Oblikovanje in izvajanje programov v tesnem sodelovanju vseh delavcev muzeja.
- Skrb za izobraževanje in strokovno rast izvajalcev.
- Izdelava koledarja dogodkov (pomembne obletnice, prelomni dogodki, datumi smrti/rojstva pomembnih oseb ...) na ravni celotne regije in širše.

## Izdajateljska dejavnost ZMT

Pomemben del muzejske dejavnosti je izdajanje katalogov in raznih publikacij, ki omogočajo večjo popularizacijo in dostopnost zbirk, razstav in programov muzeja. Prav tako zagotavljajo trajnost, ohranjajo sporočilnost razstave in so dopolnitev programov ter tudi del izobraževanja o kulturni dediščini.

Publikacije omogočajo tudi manjši vir prihodkov muzeja, vendar je treba izdati takšne publikacije, ki bi bile aktualne in zanimive za javnost in bi tako pripomogle k povečanju lastnih sredstev (kot je bila npr. publikacija Teknilo nam je).

Muzej v preteklih obdobjih izdajateljske dejavnosti ni načrtoval v skladu s potrebami razstav oz. s povpraševanjem. Tako so se v depoju nakopičili številni izvodi publikacij preteklih razstav (5874), ki že več let čakajo, da jih nekdo vzame v roke. Potrebna bo promocija za omenjene publikacije, saj je njihova vsebina poučna in bi marsikaterega ljubitelja kulturne dediščine navdušila, če bi vedel zanjo.

### CILJI

- Kontinuirano izdajanje publikacij – predvsem publikacij/katalogov ob obsežnejših razstavah in manjših brošur ali zgibank ob manjših razstavah – skladno s finančnimi možnostmi.
- Izdaja drugega dela knjige Zgodovina Trbovelj, Hrastnika in Dola po zapisih Janka Orožna (če nam bo uspelo pridobiti njegove zapise in urediti vse potrebno).
- Izdaja promocijskih tiskovin (tematski koledarji, rokovniki ...).

- Spletno publiciranje izsekov publikacij kot promocija dejavnosti muzeja in same publikacije.
- Objavljanje člankov v lokalnih revijah – redna rubrika.
- Vključevanje v izdaje drugih založnikov.
- Promocijska akcija za prodajo starejših publikacij.

## Knjižnica ZMT

Muzej ima v svojem knjižnem fondu predvsem strokovne publikacije s področij delovanja muzeja. Zbirka knjižnega gradiva obsega 2.434 knjig ali brošur, 14 disertacij ali magistrskih oz. diplomskih nalog ter 68 serijskih publikacij.

Zaradi pomanjkanja prostora v knjižnici oz. predavalnici, katere del je knjižnica, bomo manj zanimive knjige spravili v ogledni depo, da bodo knjige, po katerih obiskovalci posegajo, ustrezno razstavljene oz. dosegljive.

ZMT na področju knjižničarstva nima zaposlene ustrezno usposobljene osebe. Ne glede na to imamo urejen (ročni) popis in strokovno skrbimo za knjige ter zagotavljamo obiskovalcem ustrezen prostor.

### CILJI

- Nakup najmanj treh knjig letno.
- Izdaja vsaj ene lastne publikacije letno.
- Skrb za izmenjavo publikacij in vodenje ustreznih evidenc.

## Ciljne publike

Muzeji so alternativni prostor za učenje, v katerem otroci in odrasli izstopijo iz svojih običajnih načinov delovanja in komuniciranja ter neformalno pridobivajo nova znanja in izkušnje. Obenem pa je muzej tudi prostor druženja, preživljanja prostega časa posameznika in družine, turističnega spoznavanja novih dežel. V družbenem smislu so muzeji zanesljive ustanove z znanstveno verodostojnostjo, kjer je vsebina podana razumljivo, do obiskovalcev prijazno in vizualno atraktivno.

Muzeji, ki vzpostavijo aktivno sodelovanje z obiskovalci, lahko postanejo osrednji prostor kulturnega in družbenega življenja in dokažejo svoj pomen in vrednost ter si zagotovijo obstoj.

Naloga muzeja je, da poskrbi za intelektualno dostopnost in možnost participacije različnim skupinam. Programi in razstave morajo biti razumljivi, z dopolnitvami, ki omogočajo dožemanje. Muzej ni prostor, namenjen samo intelektualcem in šolajoči se mladini, ampak vsem, ki želijo prijazno in razumljivo pridobiti nova znanja in veščine. Pripraviti je treba raznovrstne programe in v sooblikovanje vključiti tako strokovnjake kot uporabnike.

Naloga muzeja je tako tudi spoznavanje raznolikih potreb in motivacije občinstva ter v skladu z njegovim poslanstvom slediti potrebam in pričakovanjem obiskovalcev, izboljševati ponudbo in s tem povečati število uporabnikov.

To lahko zagotovimo le z aktualnimi in privlačnimi programi in razstavami, s prijaznostjo osebja, dobro označenostjo prostorov ter z usmerjanjem, vidnostjo besedil, gostoljubjem in urejenostjo muzeja.

Prizadevati si moramo, da bi uporabnike in obiskovalce čim bolj aktivno vključili v svoje programe, zato se moramo z našo ciljno skupino čim bolj povezati, jo dobro spoznati, čim več izvedeti o njej in njenih zanimanjih. Po ogledu je treba opraviti evalvacijo o njihovih odzivih na razstave in dogodke v muzeju ter ugotoviti, kakšna so njihova pričakovanja.

ZMT nima oblikovanih ciljnih skupin oziroma jih loči le na šolske skupine in odrasle. Potrebna bo natančnejša razdelitev obiskovalcev in uporabnikov ter prilagoditev programov za posamezne skupine. Programe bo treba redno dopolnjevati in med seboj prepletati ter pri tem upoštevati želje in pobude uporabnikov. Prav tako bo nujna ciljno usmerjena promocija.

#### CILJI

- Oblikovanje ciljnih skupin (šolarji, družine, turisti, organizirane skupine, prebivalci Zasavja, neobiskovalci, posamezniki, starejši – tretje življenjsko obdobje, informatorji, ranljive skupine) in oblikovanje konkretnih programov in promocijskih aktivnosti.
- Preoblikovanje programov na osnovi ciljne skupine.
- Skrb za redne obiskovalce in uporabnike.
- Ureditev sistema štetja/poročanja o obisku muzeja oz. o posameznih dejavnostih.
- Ureditev cenovne politike za posamezne ciljne skupine.
- Povečanje števila uporabnikov za 10 % (v primerjavi z leti pred koronavirusom).
- Vsaj en nov program letno, da bi privabili neobiskovalce.
- Razvoj inovativnih programov za medgeneracijsko sodelovanje (vsaj enega letno).



- Sodelovanje z različnimi ustanovami in posamezniki in skupno oblikovanje programov.

## Sodelovanje z drugimi muzeji, EU in mednarodni projekti

Pridobivanje sredstev iz različnih državnih in evropskih razpisov mora postati pomemben segment dela in razvoja ZMT. Gre tako za zagotavljanje večje dostopnosti in kakovosti vsebin in dejavnosti kot za vir prihodkov.

Muzej nima izkušenj pri pridobivanju sredstev iz razpisov, prav tako zaposleni nimajo ustreznih znanj. Potrebno bo usposabljanje zaposlenih in vzpostavitev učinkovitih partnerstev.

Pri tem se bo treba povezati z vsemi dejavniki na področju kulturne dediščine, umetnosti, izobraževanja in tudi gospodarstva ter poiskati skupne priložnosti za prijave projektov na razpise.

Treba bo doseči tudi zavedanje pri drugih akterjih, da projekti, katerih del je dediščina Zasavja, ne morejo biti izvedeni brez ZMT oz. brez strokovnjakov s področij, ki se jih projekti dotikajo. Ključno pa je, da ne čakamo, da nas bodo povabili k sodelovanju, ampak moramo biti sami aktivni in povezani z raznovrstnimi partnerji (drugi muzeji, znanstvene in izobraževalne ustanove, lokalne skupnosti, gospodarstvo ...).

Pri številnih projektih, npr. na področju turizma, je možno in ključno sodelovanje muzeja, enako tudi na področju razvoja socialnega okolja, dviga kakovosti bivanja, izobraževanja in tudi razvoja gospodarstva.

Znanje, ki ga nudi muzej, bi lahko pripomoglo k boljši realizaciji številnih projektov na različnih področjih, tako da bo treba poiskati nove možnosti za razvoj naše dejavnosti oz. za nadgradnjo obstoječih zgodb.

### CILJI

- Usposabljanje za projektno delo in omogočanje uspešnosti pri prijavih na domače in EU-razpise.
- Krepitev povezovanja in vzpostavitev partnerstev:
  - sodelovanje z RRA Zasavje pri pregledu možnih razpisov in pomoč pri prijavi,
  - sodelovanje z DDT, z občinami Trbovlje, Hrastnik, Zagorje ob Savi, Zasavsko ljudsko univerzo, knjižnicami, šolami ... pri prijavi na razpise;

- sodelovanje z gospodarstvom: z RTH, HSE, Steklarno Hrastnik glede njihovih prostorov in premične zapuščine (rudnik, dimnik, Vila de Seppi);
- sodelovanje s posamezniki: z umetniki in drugimi kulturnimi ustvarjalci.
- Intenzivno povezovanje z muzeji in sorodnimi ustanovami v regiji ter na državni in mednarodni ravni.
- Sodelovanje tako z umetniki kot tudi s podjetniki oz. gospodarstveniki.
- Poiskati razpise, ki bi pripomogli k lažji/boljši realizaciji muzejskih vsebin oz. k dodajanju novih – prijava na razpise EU, razpise Ministrstva za kulturo RS in drugih ministrstev in institucij.

### 3. Finančne usmeritve

Financiranje ZMT sloni na javnih virih. Pri tem glavni delež pokrije Ministrstvo za kulturo RS, ostali del pa naj bi zagotavljale občine, ki jih muzej pokriva, oz. bi moral muzej zagotavljati tudi lastna sredstva.

Muzej mora v naslednjem obdobju dvigniti delež lastnih sredstev. Pri tem ima možnost črpati denar iz drugih virov, kot so projektni viri, tržne dejavnosti ter pridobivanje sponzorskih ali donatorskih sredstev.

V tem obdobju je tako nujna vzpostavitev drugačnega delovanja, sicer bo muzej težko preživel zahteve časa. Tako moramo s pridobivanjem dodatnih sredstev poskrbeti za svoj obstoj, kar je zahtevna naloga, ki se ne more realizirati čez noč.

#### 3.1 Viri prihodkov

Zastavljenega programa ne bo mogoče izvesti brez ustrezne finančne podpore, prav tako ne brez podpore lokalne skupnosti.

Od leta 2013, ko sta iz ustanoviteljstva izstopili Občina Hrastnik in Občina Zagorje ob Savi, je financiranje muzeja negotovo, kar vpliva tudi na kakovost dela (prihodki ZMT v letih od 2015 do 2020 so prikazani na str. 22).

Prisotni so pritiski ustanoviteljice po znižanju njenih stroškov, kar pa povzroča neuresničitev 93. člena zakona ZVKD-1, ki pravi, da država sofinancira državno javno službo v pooblaščenem muzeju največ v višini 80 % vseh stroškov delovanja muzeja.

Tako Ministrstvo za kulturo RS zagotavlja sredstva za 6 plač in del programskih stroškov, medtem ko zaradi neustreznega razmerja med stroški ne financira materialnih stroškov. Nujno potrebno je vzpostaviti partnerstvo s sosednjima občinama in si tako zagotoviti možnosti za delovanje ter priti do stalnega vira financiranja, ki bi vsem prisotnim omogočil, da iz sodelovanja dobijo več kot bi sicer brez povezovanja.

Pomembno je, da je financiranje javne službe usklajeno in nemoteno.

Kljub trenutnim negotovim razmeram pa optimistično že stopamo po načrtani poti, saj upamo, da nam bo uspelo lokalne oblasti pritegniti k sodelovanju.

Poleg javnih virov bo moral ZMT začeti pridobivati tudi projektne vire ter se veliko bolj tržno obnašati kot doslej, hkrati pa poiskati pomoč tudi pri sponzorjih oz. donatorjih.

### Javni viri financiranja

Javni viri zagotavljajo financiranje utečenih in zakonsko določenih programov v skladu z veljavno zakonodajo na podlagi strategije ter prijavljenega in odobrenega letnega programa muzeja in tako omogočajo kakovostno ter trajnostno izvajanje dodeljene javne službe.

#### KLJUČNI ELEMENTI

- Sodelovanje z Ministrstvom za kulturo RS.
- Dogovor o višini sredstev z občino ustanoviteljico, ki bi ostal nespremenjen za celotno obdobje.
- Dogovor z Občino Hrastnik o povečanju sredstev in dogovor za celotno obdobje.
- Dogovor z Občino Zagorje ob Savi o sodelovanju in dogovor za celotno obdobje.
- Dostopnost muzeja z ustreznimi cenami za posamezne ciljne skupine.
- Ureditev sistema izračunavanja vstopnin in izobraževanje kustosov za izdajo računov.
- Organiziranje različnih programov in dogodkov, povezanih s področji delovanja.

- Izdelava tržno usmerjenih publikacij in drugih artiklov za promocijo kulturne dediščine (koledarji, aplikacije, spominki ...).
- Privabljanje novih obiskovalcev in novega občinstva ter povečanje prihodka iz javne službe (npr. izleti, dogodki, delavnice, ki se izvajajo npr. vsak mesec/teden).

## Projekti

ZMT bo moral postati aktiven v pridobivanju projektnih virov iz različnih razpisov, ki izhajajo s področja njegovega delovanja in strokovnih kompetenc zaposlenih. Doslej muzej na tem področju ni bil dejaven, tako da nima izkušenj niti potrebnega znanja.

Dejstvo je, da je mogoče s projekti in z raznimi sodelovanji, predvsem v povezavi dediščina-turizem-gospodarstvo, priti do dodatnega vira sredstev, ki jih muzej potrebuje za obstoj in razvoj.

## Tržna dejavnost

ZMT nima razvite tržne dejavnosti, čeprav si želimo urediti muzejsko trgovino.

Žal pa so glede na slabe razmere pri zagotavljanju finančne stabilnosti in zaradi pomanjkanja prostorov to v tem obdobju le sanje. Treba bo razmisliti o vzpostavitvi virtualne muzejske trgovine: prodaja uporabnih spominskih in drugih predmetov s področja delovanja muzeja, promocijski artikli s področja celotne regije, produkti sodelovanja z lokalnimi umetniki, fotografi, društvi, šolami ...).

Prav tako bi muzej lahko izvajal storitve za različne naročnike na podlagi znanj in veščin zaposlenih.

## CILJI

- Pridobivanje in izvajanje projektov za izboljšanje tržnih možnosti in priložnosti muzeja.
- Izvajanje storitev za različne naročnike: analize, raziskave, vrednotenje ...
- Razvijanje izdelave uporabnih spominskih in drugih predmetov ali publikacij za prodajo.

- Povečanje obsega sodelovanja s turistično ponudbo, vzgojno-izobraževalnimi ustanovami in društvi.
- Povečanje ozaveščenosti javnosti o ponudbi, storitvah in dogodkih muzeja – učinkovita promocija.
- Izdelava ustreznega cenika oz. ovrednotenje dela.
- Virtualna muzejska trgovina:
  - spominki Zasavja (driter, nakit iz premoga, knjige ...),
  - reprodukcije del zasavskih umetnikov,
  - koledarji/rokovniki z zasavsko tematiko,
  - umetniška dela zasavskih umetnikov in amaterjev ter tudi šolarjev.

### Donatorji in sponzorji

Donatorji in sponzorji so lahko pomemben vir pri pridobivanju sredstev za posamezne projekte na osnovi programskih izhodišč ter pri povezovanju dediščine s sodobnostjo.

To je še eno področje, kjer muzej v preteklosti ni poiskal svojih priložnosti, verjamemo pa, da so. V tem obdobju bomo vsekakor poskušali pridobiti sponzorje za posamezne projekte ter donatorje oz. sponzorje za posamezne muzejske zbirke, da bi tako posamezniki oz. gospodarske družbe postale skrbniki zbirk.

## 3.2 Znižanje stroškov

ZMT se je v letu 2020 srečal z nepredvidljivo situacijo<sup>1</sup>, ki je povzročila finančni primanjkljaj, zaradi katerega je bilo nujno optimizirati stroške. Osredotočili smo se na znižanje **materialnih stroškov**:

- spremenili oz. ukinili smo telefonske naročnine;
- ukinili smo zakup prostora za e-pošto oz. prestavili na Arnes, ki je za muzeje brezplačen;
- ukinili smo določene računalniške programe in druge storitve, ki se niso uporabljale že več let;
- ob poteku pogodb bo drugo leto moč optimizirati tudi druge stroške (najem tiskalnika, naročnina na Delo, www ...).

---

<sup>1</sup> Z zamenjavo direktorja je nastala dodatna nepredvidena zaposlitev. Bivši v. d. direktorja je imel pogodbo za nedoločen čas in je tako zasedel mesto kustosa. Sredstva za dodatno plačo niso bila predvidena.

Možnosti za pocenitev pa se odpirajo tudi na drugih področjih.

- **Stroški stavbe, vzdrževanja in tekoči stroški** (električna energija, ogrevanje, komunalne storitve), na katere pa je v večini težko vplivati brez predhodnih investicij v energetske sanacije stavb (zamenjava svetil, izolacija ...).
- **Stroški programov**, pri katerih bo pomembno kakovostno izvajanje javnih naročil: zbiranje ponudb in izbira cenovno najugodnejšega ponudnika.
- **Stroški dela**. Glede na starostno strukturo in bližnje upokojitve strokovnih delavcev bo ob zaposlitvi mlajših delavcev znižan tudi strošek plač, kar pomeni znižanje stroška na enoto. Če pa bi ob sodelovanju tudi drugih občin nastala potreba po dodatni zaposlitvi, skupni strošek ne bi bil manjši.

#### CILJI

- Strateško zniževanje stroškov za vzdrževanje stavbe, ki je odvisno tudi od prenov.
- Racionalizacija materialnih stroškov za 3 %.
- Zavezanost k trajnosti (zmanjšanje tiskanja, recikliranje, večkratna uporaba ...).
- Kakovostno izvajanje javnih naročil majhne vrednosti in upoštevanje načela »dobrega gospodarja«.

### 3.3 Promocija

V zadnjih letih je v muzejih vse večji poudarek na tem, kako pritegniti pozornost javnosti, zato je promocija postala bistveno orodje delovanja muzejev. Družbe se nasploh soočajo z vse večjo ponudbo informacij in postati prepoznaven je večji izziv kot kadar koli prej.

Tako ima muzej, ki se v vseh vidikih delovanja osredotoči na javnost, več možnosti, da postane bolj priljubljen in da pritegne več novih obiskovalcev. Promocija pa ne sme biti enosmeren proces, treba je upoštevati tudi povratno informacijo in jo uporabiti za izboljšanje ponudbe.

Muzej skozi svoje programe, razstavno dejavnost in prireditve približuje različne vsebine najširši javnosti. Promocijske aktivnosti so usmerjene k seznanjanju javnosti z obstojem in delovanjem muzeja, z dogodki, razstavami, privabljanju obiskovalcev na dogodke in programe in h graditvi prepoznavnosti muzeja kot blagovne znamke.

Zagotoviti je treba ustrezno prisotnost muzeja v raznovrstnih sredstvih obveščanja in medijih. S pomočjo svetovnega spleta je to delo lažje, a hkrati zahteva več aktivnega in tekočega delovanja. Ena izmed osnovnih nalog je dopolnjevanje muzejske spletne strani z aktualnimi dogodki in projekti muzeja, potrebna pa bo tudi nadgradnja vsebin (koledar

dogodkov, delavnice, vključitev obiskovalcev na seznam e-poštnih naslovov, trgovina ...). Prav tako bo treba začeti aktivno in namensko uporabljati profila Facebook in Instagram ter druga omrežja ter iskati še dodatne (predvsem brezplačne) poti promocije. Pri tem ne smejo manjkati e-vabila oz. e-obvestila.

Uporaba spletnih orodij in družbenih omrežij danes ni več zgolj dodatek komunikaciji s širšo javnostjo, temveč mora biti sestavni del in dodatna možnost za zagotavljanje večje dostopnosti muzeja in muzejskih vsebin. Obenem so ta orodja sredstvo za vzpostavljanje pristnega in neposrednega komuniciranja z javnostmi.

Družbeni mediji služijo predvsem kot pripomoček za prikaz lahkotnejše, a še zmeraj relevantne podobe muzejskega dela.

ZMT bo seveda nadaljeval tudi z obstoječimi načini obveščanja in informiranja prek različnih medijev – radio, vabila, plakati in oglaševanje dogodkov v lokalnem časopisu.

ZMT pri privabljanju obiskovalcev konkurira z vsemi drugimi ponudniki prostočasnih dejavnosti, zato je promocija izjemno pomembna in zahtevna naloga, ki zahteva specifično znanje, nenehno usposabljanje zaposlenih in zadostna finančna sredstva, česar se morajo zavedati tudi ustanovitelj in financerji.

Poleg aktivnosti glede promocije pa je pri tem pomembno začeti na začetku: preoblikovati celostno grafično podobo (vizualni znak, vizitke, dopisni list, kuverta, splet, vabila ...) in tako ustvariti prepoznavno podobo muzeja, na osnovi katere bo lažje in učinkovitejše izvajanje drugih aktivnosti s ciljem ustvariti iz muzeja blagovno znamko.

#### CILJI

- Prepoznavanje uspešnih poti promocije.
- Vzpostavitev novih poti (profila FB in Instagram, e-vabila ...), poleg tiskanih objav in objav na spletni strani.
- Partnerstvo z lokalnimi časopisi (Sr(e)čno, Savus, Hrastov list, ...), kjer bi imeli stalno rubriko o muzejskem delu/kulturni dediščini.
- Učinkovito komuniciranje in sodelovanje z raznovrstnimi mediji za objave o delu in dosežkih ZMT.
- Povečanje promocije pri sorodnih ustanovah, vključevanje v skupne muzejske in druge projekte.
- Vključevanje v aktivnosti in skupno promocijo z ustanovami v Zasavju (DDT, muzeja v Hrastniku in Zagorju ob Savi, knjižnice ...).
- Izdelava promocijskih artiklov – letaki, reklamna stojala in njihova prisotnost na muzejskih dogodkih, ob prireditvah v drugih institucijah (v DDT, knjižnicah, šolah, na TIC v regiji in širše, v občini in povsod, kjer je to dovoljeno in brezplačno).

- Izdelava profilov Facebook in Instagram:
  - redno objavljanje o nastajanju zbirk, novosti o programih, vabila, iz ozadja dela v muzeju ...
- Prenova spletne strani:
  - zakup nove domene in preoblikovanje stikov za e-pošto,
  - dodati kategorijo Novice: obveščanje najmanj dvakrat mesečno,
  - dodati obrazec za naročila k Novicam ter zbiranje e-poštних naslovov,
  - prenovljen prikaz rubrike Pedagogika – bolj jasno in zanimivo prikazana vsebina s fotografskim in video materialom.
- Uporaba orodji Google in Facebook Analytics za spremljanje obiskanosti.
- Sejmi/dogodki:
  - določiti sejme/dogodke, na katerih bi bilo dobro sodelovati, in oblikovati ustrezno ponudbo,
  - skupni nastop na sejmih z drugimi akterji v Zasavju (DDT, turistična društva ...),
  - povezava s turizmom – kulturni turizem.

### 3.4 Pravno urejanje

ZMT mora upoštevati veljavno zakonodajo, jo spremljati in se aktivno vključevati v spremembe. Prav tako mora slediti standardom in normativom za delovanje muzejev, čeprav je vse skupaj povezano s finančnimi sredstvi (ureditev depojev, zagotavljanje varnosti ...).

Pri urejanju pravnih zadev je pomembna kontinuirana skrb za oblikovanje notranjih aktov ter drugih nalog, kar je muzej v prejšnjih obdobjih zanemaril. Pravilnike in druge akte je treba nujno posodobiti, prav tako pa urediti področje glede požarne varnosti in varstva pri delu.

ZMT nima zaposlenega pravnika, vendar pa na tem področju pomaga Občina Trbovlje. Tako že potekajo spremembe pomembnih aktov, kot so sistemizacija delovnih mest, pravilnik o delovnem času in pravilnik o računovodstvu. Potrebni pa bodo tudi drugi.

Tudi ureditev področja varstva osebnih podatkov bo ključnega pomena za pravno urejeno delovanje. ZMT je v letu 2019 sicer sprejel pravilnik glede določenih potreb v skladu s Splošno uredbo o varstvu podatkov (GDPR – General Data Protection Regulation), vendar pa se vse potrebne aktivnosti v povezavi s tem niso izvedle. Tako je treba vse te obveznosti



prenesti v prakso in urediti tako baze podatkov kot druga privoljenja zaposlenih, obiskovalcev in darovalcev.

#### CILJI

- Ureditev sistemizacije delovnih mest.
- Ureditev pravilnikov: delovni čas, javno naročanje, blagajniško poslovanje, računovodstvo, varstvo osebnih podatkov ...
- Ureditev pogodb zaposlenih in uskladitev s sistemizacijo in drugimi pravilniki.
- Ureditev pogodb na področju avtorskih pravic – fotografije, filmi, predmeti ...

### Sodelovanje s svetom javnega zavoda

Tesno sodelovanje ZMT s svetom zavoda in prek tega z ustanoviteljem in financerji je ključnega pomena za uspešno delovanje zavoda. Naloga direktorja je izvajanje vseh z odlokom o ustanovitvi javnega zavoda Zasavski muzej Trbovlje določenih nalog, ob tem pa tudi obveščanje in vključevanje članov sveta zavoda v pomembne strateške naloge in razvojne usmeritve zavoda.

Naloge članov sveta zavoda so določene z odlokom, vsekakor pa so v duhu podpore, pomoči in omogočanja razvoja in rasti zavoda ter odgovornega in strokovnega delovanja članov v dobrobit zavoda.

Uspešnost zavoda je tako odvisna tudi od dobrega sodelovanja direktorice – odgovornega organa in sveta zavoda – nadzornega organa.

## 4. Vzdrževanje prostorov in investicije

Matična zgradba ZMT je na Ulici 1. junija 15 v Trbovljah. Svoje delo in programe zaposleni opravljajo tudi na drugih lokacijah:

- Trg svobode 23, Trbovlje (Njiva): zbirka Rudarsko stanovanje,
- Ul. 1. junija 18 in Trg svobode 3, Trbovlje: depoji,
- Cesta 1. maja 41, Hrastnik: muzejska zgradba,
- Čebine 4, Trbovlje: to lokacijo smo prevzeli v letu 2019 – spominska hiša Ustanovnega kongresa KPS na Čebinah.

V prihodnosti bo treba prenoviti oz. posodobiti tako stalne razstave na vseh zgoraj omenjenih lokacijah kot tudi urediti depoje. Pri tem bo bistvenega pomena investicija v naprave, ki nam bodo omogočile tehnološko sodobno prikazovanje vsebin: VR-očala, interaktivni ekrani (na dotik), hologrami ...

Prav tako bodo potrebne osnovne investicije v matični zgradbi, kot so npr. zamenjava svetilk varnostne razsvetljave, svetil v razstavnih prostorih, ureditev video zaščite prostorov in številna manjša opravila, ki jih bomo urejali v sklopu vzdrževanja. V tem letu nas npr. čaka investicija v sanacijo dela strehe zaradi dotrajanosti lesa, beljenje, ureditev depojev ...

Za izvajanje dejavnosti bi bila dobrodošla tudi investicija v nadstrešek na parkirišču ob muzeju. Uporabljal bi se za dogodke na prostem.

Veseli bi bili tudi dvigala, ki bi obiskovalcem omogočilo lažji dostop do prvega nadstropja in podstrešja, kar je za starejše obiskovalce velik napor, da ne omenjamo invalidov. Dvigalo bi bilo tudi zelo priročno pri menjavi zbirk. Na podstrešju namreč domuje Batičeva zbirka kipov, ki jo (da lahko postavljamo občasne razstave) umikamo. Pri tem gre za prestavljanje zelo težkih predmetov.

Izgradnja dvigala najbrž ne bo izvedljiva, vendar se bomo potrudili pripeljati čim več obiskovalcev in tako ob dvigu obiskanosti prikazali pomembnost te investicije, da bomo s tem lahko sledili tudi strategiji Občine Trbovlje »Občina po meri invalidov«. Po priporočilu Občine Trbovlje pa bomo najprej preverili možnost montaže stopnišnega vzpenjalca.

Poleg investicij v zgradbo bodo potrebne tudi investicije za izboljšanje delovnih pogojev: nakup računalnikov, monitorjev, opreme za digitaliziranje, kot tudi opreme za ureditev notranjih prostorov.

Za tekoče vzdrževanje zgradbe, prostorov, opreme, okolice, čiščenje in vzdrževanje opreme in za druga opravila je zadolžen vzdrževalec. Pri posameznih delih pomagajo tudi zaposleni, predvsem pri rednem vzdrževanju zbirk in razstavnih prostorov.

#### CILJI

- Pridobitev sredstev za izvedbo investicij.
- Investicije v tehnološko opremo za prenovo oz. nadgradnjo razstav.
- Investicije za zagotavljanje tehnično ustreznih in varnih prostorov (alarmne naprave, video nadzor, ureditev depojev, varnostna razsvetljava).
- Investicije za omogočanje dostopa ranljivim skupinam.
- Investicije za izboljšanje delovnih pogojev.

## 5. Kadrovski načrt

V obdobju 2014–2019 je bilo v muzeju zaposlenih šest oseb. To stanje je bilo nespremenjeno od leta 2013, ko je bil uveden ZUJF (Zakon o uravnoteženju javnih financ). Pred tem je muzej imel zaposlenega enega kustosa več. Takšno stanje je tudi temelj takratne sistemizacije (leto nastanka 2005), ki je narejena na podlagi sedmih zaposlenih (direktor, 4 kustosi, računovodkinja in vzdrževalec).

V aprilu 2020 je prišlo do zamenjave vodstva. Prejšnji direktor je imel pogodbo za nedoločen čas, zato se je z nastopom mandata novega direktorja zopet povečalo število zaposlenih na sedem.

### KADROVSKA ZASEDBA V ZMT – junij 2020

Delovno mesto	Naziv	Izobrazba	Tarifni razred	Št. zaposlitev	Financer	Vrsta zaposlitve
<b>POSLOVODSTVO</b>						
DIREKTORICA MUZEJA IN GALERIJE		mag. znanosti	VII./2	1	MK	določen čas
<b>STROKOVNA DEJAVNOST + KUSTODIAT</b>						
KUSTOS	muzejski svetnik	univ. dipl. etnol. in soc. kult.	VII./2	1	MK	nedoločen čas
	muzejski svetnik	prof. zg. in soc.	VII./2	1	MK	nedoločen čas
	višji kustos	univ. dipl. zg.	VII./2	1	MK	nedoločen čas
	višji kustos	prof. zg. in soc.	VII./2	1	/	nedoločen čas
<b>POSLOVNA DEJAVNOST</b>						
GLAVNI RAČUNOVODJA		dipl. ekon.	VI.	1	MK	nedoločen čas
VZDRŽEVALEC		srednja poklicna	IV.	1	MK	nedoločen čas
<b>Skupaj</b>				<b>7</b>		

Sedem zaposlenih je sicer v skladu s trenutno veljavno sistemizacijo delovnih mest, ker pa Ministrstvo za kulturo RS zagotavlja kritje »le« šestih plač, je zahteva ustanoviteljice, tj. Občine Trbovlje, da se spremeni sistemizacija delovnih mest tako, da bo vključevala šest zaposlenih. Nastal je namreč finančni problem, saj ZMT trenutno nima prihodkov za pokritje v tem letu novonastalega delovnega mesta.

Cilj tega obdobja, ki ga je treba čim prej realizirati, je sprememba sistemizacije delovnih mest, ki bo omogočala nemoteno strokovno in finančno delovanje ZMT.

Pri tem je treba opozoriti, da izvedba nove sistemizacije ni preprosta, saj se hkrati odpirajo možnosti za povezovanje muzeja s sosednjima občinama Hrastnik in Zagorje ob Savi, s tem pa bi lahko nastala potreba po novem delovnem mestu.

Prav tako je strošek, ki bi nastal zaradi odpuščanja oz. plačila odpravnine, večji, kot je letna plača zaposlenega kustosa, ki bi ga na osnovi poslovnega razloga lahko odpustili, da bi uresničili novo sistemizacijo. Dejstvo je, da bo februarja 2021 en kustos izpolnil vse pogoje za upokožitev in bi lahko tako zmanjšali število delovnih mest brez odpuščanj.

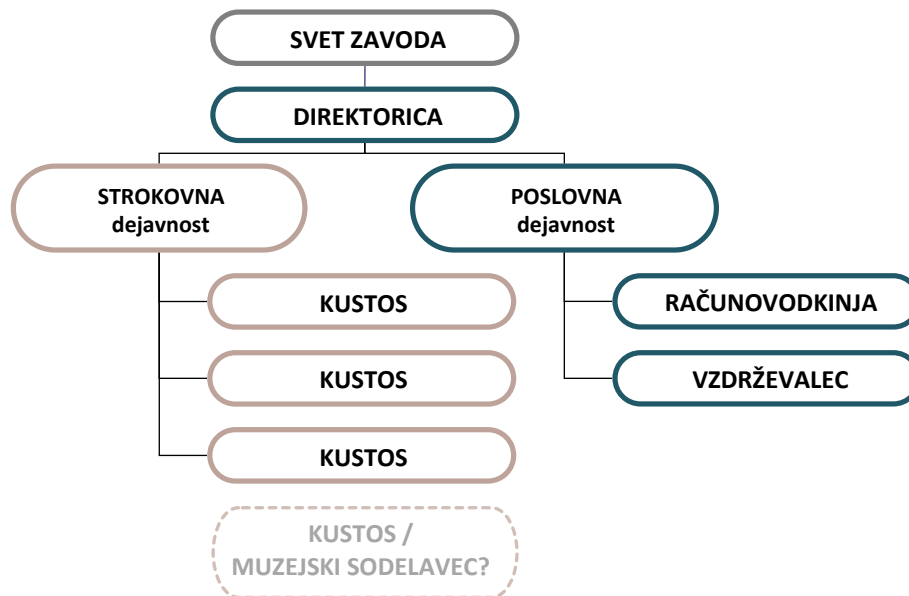
To so problemi, ki jih bo treba razrešiti v najkrajšem možnem času, vendar ne bo šlo brez dogovora o delovanju ZMT na regionalni ravni.

Kljub temu je na podlagi zahtev Občine Trbovlje sistemizacija delovnih mest na osnovi šestih zaposlenih že v pripravi, saj je treba trenutno veljavno sistemizacijo posodobiti – urediti delovna mesta in zadolžitve zaposlenih.

Vsekakor bomo skušali izpeljati idejo, da bi povezali vse tri občine, kar pa bi verjetno pomenilo potrebo po drugačni sistemizaciji, kot je v pripravi, oz. bi lahko prišlo do povečanja števila delovnih mest, ne pa do zmanjšanja. Prav tako si bo ZMT prizadeval za povečanje prihodkov iz različnih virov in bo verjetno nastala tudi potreba po dodatnem zaposlovanju iz projektnih oz. lastnih virov.

## Sistemizacija 2020

### Organigram ZMT



Sistemizacija delovnih mest v ZMT (ne glede na število kustosov oz. muzejskih sodelavcev) deli delo na strokovno in poslovno dejavnost, pri tem pa je nujno čim prej ustrezno določiti število zaposlenih v muzeju in njihova delovna mesta.

**Strokovna dejavnost** zavoda obsega dela v okviru poslanstva ZMT, skladno s področnim zakonom – ZVKD-1: stalna organizacija v službi družbe in njenega razvoja, ki je odprta za javnost in ki zbira, ohranja, dokumentira, preučuje, interpretira, upravlja in razstavlja dediščino ter posreduje podatke o njej z namenom razvijati zavest o dediščini, širiti vedenje o njenih vrednotah in omogočati uživanje v njej.

Za izvajanje strokovne dejavnosti ZMT so zadolženi kustosi, katerih naloge obsegajo:

- naloge, ki so osnovno poslanstvo muzeja in so določene s področno zakonodajo na področju varstva kulturne dediščine,
- naloge zavoda v zvezi z izvajanjem pedagoškega in andragoškega programa,
- izvajanje muzejskih delavnic,
- izvajanje projektov popularizacije muzeja ter pripravljanje interpretativnega in didaktičnega gradiva za obiskovalce muzeja,
- skrb za stike z javnostmi,

- promocija muzeja,
- vključevanje v različne projekte,
- priprava prostorov za izvedbo dogodkov, organizacija, koordinacija ter izvedba oz. nadzor nad izvedbo dogodkov,
- vzdrževanje muzejskega gradiva v zbirkah in depojih, vključno s spremljanjem mikroklimatskih pogojev,
- podajanje pobud in predlogov ustanoviteljici za razvoj muzejske dejavnosti,
- sodelovanje z muzeji, drugimi zavodi in nevladnimi organizacijami,
- pridobivanje sredstev preko javnih razpisov,
- skrb za ozaveščanje lokalnega prebivalstva, še zlasti otrok in mladine, za pozitiven odnos do kulture in kulturne dediščine,
- izvajanje drugih sorodnih nalog skladno z veljavnimi predpisi.

**Poslovna dejavnost** zavoda obsega izvajanje skupnih dejavnosti za potrebe ZMT kot celote:

- finance in računovodstvo,
- kadrovske zadeve,
- nabava osnovnih sredstev,
- vzdrževanje in čiščenje objekta, prostorov in opreme,
- pomoč pri pripravi in izvedbi kulturnih prireditev ter pri izvedbi drugih programov,
- informacije javnega značaja,
- zagotavljanje izvajanja GDPR in
- ostale skupne dejavnosti po odločitvi direktorja zavoda.

Delo zaposlenih v zavodu nadzira direktor zavoda, delo direktorja pa nadzira svet zavoda.

#### CILJI

- Priprava nove sistemizacije delovnih mest, ki bo omogočala nemoteno strokovno in finančno delovanje ZMT.
- Skrb za delovno klimo v kolektivu, njeno vzdrževanje in omogočanje nenehnega sodelovanja in informiranosti preko rednih tedenskih kolegijev, aktivne, odprte interne komunikacije in medsebojnega strokovnega sodelovanja.
- Sodelovanje in deljenje znanj in veščin med sodelavci, na novozaposlene oz. med generacijami (predvidoma nas čakata v tem obdobju dve upokojitvi).
- Spodbujanje sodelovanja, inovativnosti in kreativnosti.
- Spodbujanje strokovnih sodelavcev, da svoje znanje posredujejo najširši javnosti v različnih oblikah – predavanja, članki ...

- Omogočanje strokovne rasti in dopolnjevanje kompetenc z različnimi izobraževanji, sodelovanji in delovanji v stanovskih društvih in organizacijah.
- Skrb za ustrezne tehnične pogoje vseh zaposlenih.
- Spodbujanje in omogočanje dela v skupinah, sodelovanja z zunanjimi strokovnjaki ter vnašanje interdisciplinarnosti v redno delo in projekte.
- Skupna skrb za dediščino, vzpostavljanje modelov upravljanja, varovanja in predstavljanja.
- Pomoč študentov oz. zaposlenih prek javnih del pri izvajanju muzejskih nalog.

# 04 Zaključek

## 1. Kazalniki uspeha izvajanja strateškega načrta

### Programski kazalniki

1. Število novih inventariziranih predmetov – 1 % letno.
2. Izvajanje popisov skladno z zakonodajo (vsakih pet let).
3. Načrt izvajanja deinventarizacije – priprava izhodišč in smernic.
4. Zvišanje dostopnosti zbirk.
5. Rast muzejskega gradiva.
6. Kakovostno in celovito delo s predmeti.
7. Število bibliografskih zapisov sodelavcev muzeja.
8. Število uporabnikov muzejskega gradiva in znanja.
9. Število lastnih avtorskih razstav in obrazstavnih programov.
10. Medinstitucionalne razstave in obrazstavni programi.
11. Število gostovanj ZMT in število gostovanj drugih v ZMT.
12. Število sodelovanj in skupnih projektov.
13. Evalvacija stalnih razstav.
14. Število izvedenih novih programov.
15. Število novih obiskovalcev – predvsem šolskih skupin na vseh ravneh, mladih in srednje generacije. Kontinuirano delo na področju razvoja občinstva.
16. Število obiskovalcev spletnih strani in komuniciranja na družabnih omrežjih.
17. Založniška dejavnost – 1 kakovostna publikacija letno.
18. Analiza programov in udeležb obiskovalcev/uporabnikov.
19. Knjižnica – popis, urejen prostor in skrb zanjo ter dostopnost.
20. Razvoj in ohranjanje dobrih odnosov in stikov z mediji.
21. Uspešno izvajanje projektov na področju kulturnega turizma.
22. Vključevanje digitalizacije in medsektorskega povezovanja.



## Prostorski kazalniki

1. Zagotovitev primernih prostorov za depoje in razmere v depojih.
2. Zagotovitev prostora za pedagoško-andragoško dejavnost (nadstrešek na parkirišču).
3. Tehnične posodobitve razstavnih prostorov in razstavne opreme.
4. Zamenjava svetil (tudi varnostnih) v razstavnih in drugih prostorih.
5. Zagotovitev videonadzornega sistema za spremljanje razmer v ZMT in depojih.
6. Skrb za objekte.
7. Kakovostno izvajanje tekočega vzdrževanja.
8. Skupna skrb (z lastniki in financerji) za prostorske pogoje in usposobljenost delovanja ob naravnih in drugih nesrečah.

## Kadrovski kazalniki

1. Nova sistemizacija delovnih mest.
2. Uspešen prenos znanj in veščin med generacijami.
3. Redno spremljanje dela – izvajanje rednih letnih razgovorov in ocen uspešnosti.
4. Strokovno usposabljanje prostovoljcev in študentov za delo z obiskovalci in pomoč pri urejanju arhivov.
5. Zagotavljanje zdravja na delovnem mestu.
6. Tehnične in informacijske posodobitve za boljše delovne pogoje.

## Finančni kazalniki

1. Zagotavljanje sredstev za obstoječe potrebe in za razvoj dejavnosti.
2. Porast prihodkov iz tržne dejavnosti – povezano z aktivnejšo promocijo in razvojem ponudbe.
3. Ohranjanje in krepitev finančnega sodelovanja z občinami v regiji.
4. Sodelovanja z donatorji in sponzorji.
5. Optimizacija stroškov.

## 2. Analiza SWOT

PREDNOSTI	POMANJKLJIVOSTI – SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> <li>- Izjemne zbirke</li> <li>- Bogato 70-letno delovanje ZMT</li> <li>- Kakovostna izhodišča za pedagoški program</li> <li>- Strokovno znanje zaposlenih na področju kulturne dediščine</li> <li>- Razvijanje sodelovanja in timskega dela</li> <li>- Možnost izobraževanj in rasti strokovnih kompetenc</li> <li>- Prilagodljivost</li> <li>- Širok nabor informatorjev</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Pomanjkanje finančnih sredstev</li> <li>- Zastarelost in pomanjkanje tehnične infrastrukture</li> <li>- Pomanjkanje zavzetosti zaposlenih za izvedbo določenih nalog</li> <li>- Pomanjkanje prostorov za občasne razstave</li> <li>- Neizkoriščenost potencialov na področjih povezovanja različnih sektorjev</li> <li>- Pomanjkljiva evalvacija in analiza</li> <li>- Pomanjkanje prostora za depoje</li> <li>- Nezanimanje šolskih skupin iz drugih mest</li> <li>- Premajhna prepoznavnost ZMT v regiji in širše</li> <li>- Neizkoriščeni potenciali za trženje – slaba prepoznavnost ponudbe</li> <li>- Neizkušenost/neznanje pri pridobivanju sredstev EU</li> <li>- Aktivno povezovanje in priprava skupnih projektov in programov v regiji in širše</li> <li>- Oddaljenost večjih turističnih središč/zdravilišč</li> <li>- Dostopnost prostorov – ni dvigala, imamo štiri etaže</li> </ul>
PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
<ul style="list-style-type: none"> <li>- Izboljšanje programov za približevanje obiskovalcem in uporabnikom</li> <li>- Ustvarjanje okolja, privlačnega za različne ciljne skupine: družine, starejši občani ...</li> <li>- Novi načini pridobivanja sredstev: razpisi, donatorji/sponzorji</li> <li>- Promocija in graditev prepoznavnosti ZMT kot blagovne znamke</li> <li>- Vzpostavitev sistema evalvacije</li> <li>- Usposabljanje za projektno delo in omogočanje uspešnosti pri prijavih na razpise EU</li> <li>- Kulturni turizem</li> <li>- Pridobivanje novih znanj zaposlenih za uveljavitev strategije</li> <li>- Sodelovanje z drugimi javnimi zavodi in nevladnimi organizacijami</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Zmanjševanje javnih sredstev</li> <li>- Pritisk pri vodenju oz. zmanjševanje finančne podpore ustanovitelja</li> <li>- Zmanjšanje sredstev in možnosti za izobraževanje in krepitev strokovnih kompetenc</li> <li>- Nerazumevanje pomena izvajanja javne službe ter razmerja med javnim in tržnim</li> <li>- Vpliv na programsko in kadrovsko samostojnost zavoda</li> <li>- Sprememba prioritet v regionalnem in nacionalnem okolju</li> <li>- Nestimulativen sistem nagrajevanja</li> <li>- Stereotipni pogledi na muzej in možnosti preživljanja časa v njem</li> <li>- Zunanji dejavniki, ki ogrožajo pretok ljudi – zmanjšanje turizma (vpliv nalezljivih bolezni – koronavirus)</li> <li>- Nemotiviranost zaposlenih za spremembe</li> </ul>

### 3. Zaključek

Cilj obdobja Strateškega načrta ZMT 2020–2025 je zbirati, urejati, interpretirati, predvsem pa »oživiti« predmete in dejstva iz preteklosti Zasavja na osnovi sodobnih pristopov in pri tem na široko odpreti svoja vrata ter ustvariti mesto, kjer se bodo srečevali prebivalci Zasavja in širše okolice.

Dobrodošli.

DATUM: 31. 08. 2020

mag. Nataša Gala  
DIREKTORICA ZMT



**ZMT**

ZASAVSKI MUZEJ TRBOVLJE